

NIELS SPIERINGS: 'JONGEN OF MEISJE, WAT MAAKT HET
UIT?' / **VIJFTIEN UUR IS NOG STEEDS NIET VEEL** /
VOOR FILMMAKER AKI IS HET GLAS LEEG / **DE FATALE
FOUT ZIT OP CHROMOSOOM 10, BIJ PAAR 89.000**

nummer 7 / jaargang 12 / 16 februari 2012

VOX

Onafhankelijk magazine van de Radboud Universiteit Nijmegen

NIET FEESTEN, VASTEN!

Radboud Universiteit Nijmegen

Masterweek 5 t/m 9 maart 2012

Programma en aanmelding:
www.ru.nl/masterweek

Radboud Universiteit Nijmegen

VOX NR. 7 02/2012 INHOUD

P.10 / INTERVIEW NIELS SPIERINGS /

'Mannen die moeite hebben met hoogopgeleide vrouwen vind ik sneu'

P.12 / VASTEN NA HET FEESTEN /

'Vroeger liet je snoep staan, nu stop je met Facebook'

P.22 / STUDENTEN AAN DE TEUGELS /

'Meer les betekent niet automatisch beter onderwijs'

P.28 / HET ONDERZOEK: MINDER DIER- PROEVEN /

Babypop vol elektronica vervangt lammetje

P.30 / REPO: HET GENETICALAB /

Megaproject met mini-onderzoeksmateriaal zoekt oorzaak van verstandelijke handicaps

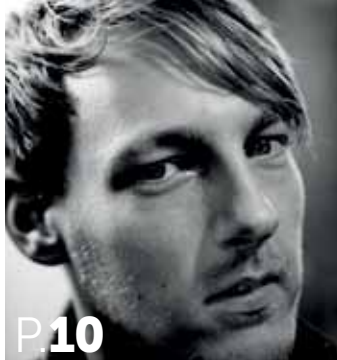
EN VERDER / P.4 / NIEUWSFOTO / P.6 / DIT WAS FEBRUARI / P.8 / OPINIE / P.13 / COLUMN PH-NEUTRAAL / P.26 / MEDEZEGGENSCHAP / P.27 / DE KWESTIE / P.35 / COLUMN STUDENT / P.36 / CULTUUR / P.38 / VOX CAMPUS / P.40 / BLIND DATE

**'JE VRAAGT JE AF WAAR ZE VANDAAN KOMEN,
MOTTEN OP DE ZEVENTIENDE VERDIEPING
VAN HET ERASMUSGEBOUW'**

P.21 / **KAMERGEHEIMEN**

Foto cover: Duncan de Fey

P.10

P.12

P.22

P.28

P.30

REDACTIE NEEL

THEE

Wel eens thee gezet in de magnetron? Beter van niet. Smaakt nergens naar. Het water is wel heet, maar borrelt niet. Het sist. En de thee uit het zakje drijft als een gelige schuimlaag op het water. Flauwe thee. Thee zonder verdieping. Hulde voor degene die de term 'magnetronstudent' bedacht. Zegt alles. Nijmegen'se studenten schreven een pamflet onder die naam, waarin ze in opstand komen tegen afgekondigde overheidsmaatregelen: de langstudeerboete, meer college-uren en het afschaffen van de basisbeurs. Den Haag wil kant-en-klaar studenten. Studenten zonder verdieping. Op pagina 8 is het pamflet te lezen. Nijmegen nam toch maar mooi het voortouw. Inmiddels wordt de discussie landelijk gevoerd. In deze Vox (pagina 22) ook de eerste aflevering van een serie die de redactie in het leven riep over alle regeltjes die worden ingevoerd om studenten kort te houden. Onze serie over de magnetronstudent heet *Aan de teugels*. Nog een nieuwigheidje in dit nummer: de serie *Kamergeheimen* (pagina 20/21). We onthullen bijzondere werkkamers op de campus. Suggesties zijn welkom. We komen graag op de thee.

Annemarie Haverkamp
Hoofdredacteur

OP DE EERSTE DAG DAT SCHAATSERS DEZE WINTER OP NATUURIJS HUN PODIUM KREGEN (8 FEBRUARI), TROKKEN LEDEN VAN **STUDENTENSCHAATSVERENIGING LACUSTRIS** NAAR DE HATERTSE VENNEN. VOOR MINSTENS TWEE LEDEN, DIE WAREN INGELOOT VOOR DE ELFSTEDENTOCHT, WAS DE INGEVALLEN DOOI AFGELOPEN WEEKEND EEN DECEPTIE. "EN NU WEER BAANTJES TREKKEN IN HET TRIAVIUM", ZEGT LISANNE HAFMANS VAN LACUSTRIS. "VOLGENDE WINTER WEER EEN KANS."

Foto: Gerard Verschooten

DIT WAS FEBRUARI

HET WAS EEN WAT STILLE TROM DIE KLONK BIJ HET VERTREK VAN **THOM DE GRAAF** ALS BURGEMEESTER VAN NIJMEGEN. VOOR DIT NUMMER WAS HIJ UITGENODIGD ALS GAST-HOOFD-REDACTEUR, MAAR HIJ BEDANKTE VOOR DE EER. EEN AANVULLENDE POGING OM IN EEN GESPREK MET HEM TERUG TE BLIKKEN OP ZIJN VERDIENSTE OM VAN NIJMEGEN EEN 'KENNISSTAD' TE MAKEN, STRANDDE EVENEENS. HET BLIJFT WAT STIL RONDOM ZIJN VERTREK EN DAT KAN IK WEL BEGRIJPEN GEZIEN ZIJN WAT KORZELIGE OMGANG MET DE MEDIA, HET UITERLIJK VAN JOVIALE KRULLENBOL TEN SPIJT. NIET ZO LANG GELEDEN MOCHT IK EEN PAAR DAGEN DOORBRENGEN IN HET VERGADERCIRCUIT VAN DE EERSTE KAMER, OM DE TIEN IN NIJMEGEN AFGESTUDEERDE SENATOREN TE BELICHTEN VOOR HET ALUMNIMAGAZINE VAN DEZE UNIVERSITEIT. DE GRAAF IS

EEN VAN HEN, MAAR ONZE VRAGEN KREGEN **GEEN WARM ONTHAAL**. DAT VALT NATUURLIJK WEL TE SNAPPEN, WANT ZO'N VERGADERDAG IS DRUK BEZET EN AANDACHT IN HET NIJMEEGSE ALUMNIBLAD BEHOORT DAN ALLICHT NIET TOT JE PRIORITEITEN. EEN MAN DIE ONS IN DE WANDELGANGEN WEL TE WOORD STOND, WAS **TOF THISSEN**, SENATOR NAMENS GROENLINKS, DIE ÓÓK AL EEN STUDIEVERLEDEN IN NIJMEGEN HEEFT. HIJ MOCHT NIET MEEDOEN MET HET VERHAAL – OMDAT HIJ HIER NIET IS AFGESTUDEERD – MAAR HET ZOU EEN FRAAIE BIJDRAGE ZIJN GEWEEST. THISSEN IS VAN HET TYPE JOVIAAL EN VADERLIJK, ZONDER KORZELIG TE ZIJN, EVEN DRUK BEZET ALS ALLE ANDEREN ZONDER ZICH DAAROP VOOR TE LATEN STAAN. BIJ HEM GING DE GESPREKSPARTNER BOVEN DE IPHONE EN BLIKKEN OVER DE SCHOUDER NAAR INTERESSANTERE GESPREKS-

PARTNERS BLEVEN ACHTERWEGE. LATER VERNAM IK VAN RELIGIE-HOOGLEERAAR PETER NISSEN DAT THISSEN AL SINDE DE MIDDELBARE SCHOOL EEN VRIEND VAN HEM IS, WAARBIJ NISSEN VERWEES NAAR EEN ONDERLINGE STRIJD IN HET SCHOOLPARLEMENT DIE OP HET SCHERPST VAN DE SNEDE WERD BEVOCHTEN ONDER DE SLOGAN: 'STEM NISSEN OF THISSEN, DAT KAN NIET MISSEN'. WETENDE DAT NIJMEGEN ZIJN NIEUWE BURGERSVADER ZOEKT IN DE KRINGEN VAN GROENLINKS, WIST IK DAT IK OOG IN OOG HAD GESTAAN MET EEN DROOMKANDIDAAT. EN BEHALVE HET BURGEMEESTERSCHAP LONKT IN NIJMEGEN NOG EEN TWEDE TOPFUNCTIE, DIE VAN VOORZITTER VAN HET COLLEGE VAN BESTUUR. *THISSEN FOR PRESIDENT* – IK WIL ER ZELFS HET GENDERDEBAT EVEN VOOR VERGETEN. / PvdB

Dat is het **aantal vici's** dat Nijmeegse wetenschappers in 2011 in de wacht hebben gesleept. Nooit eerder kregen 'we' er zoveel en Gertjan Bögels van de afdeling MSO, die onderzoekers begeleidt bij hun subsidieaanvragen, is dan ook zeer tevreden: 'Heel mooi. We hebben nu twee keer zoveel beurzen dan op grond van de grootte van de universiteit verwacht mag worden.' Alleen de Universiteit Utrecht kreeg meer vici's in 2011, namelijk zes. De vijf vici-wetenschappers, die ieder anderhalf miljoen euro krijgen om een eigen onderzoeksgroep op te bouwen, zijn: taal- en cognitiewetenschapper Asifa Majid; Mirjam Ernestus van het Centre for Language Studies; hoogleraar Sensomotorische Integratie Pieter Medendorp; klinisch fysicus Chris de Korte en moleculair bioloog Frank van Kuppeveld.

BOVEN HET MAAIVELD

Altviolist in studentenorkest

Daphne Knoop, student Islam en Arabisch, is altviolist in het Nederlands Studenten Orkest (NSO). "Meedoen is een droom sinds ik het NSO zag toen ik nog op de middelbare school zat. Helaas had ik er in mijn eerste studiejaar geen ruimte voor en vorig jaar studeerde ik in Syrië." Dit jaar lukte het wel. "Heel fijn, want op het programma staat *Le Sacre du Printemps*, een stuk van Stravinsky. Het is één van mijn favorieten. Ik wil het al jaren spelen en nu krijg ik de kans." Begin deze maand begon het NSO aan een intensieve repetitieperiode, ter voorbereiding op de tournee. "Tien dagen lang negen uur per dag repeteren. Zwaar, maar ook gezellig. Vooral de feestjes 's avonds." Afgelopen zondag startte die tournee en 16 februari speelt het NSO in Nijmegen. "Ik kijk er enorm naar uit. Vooral omdat er heel veel bekenden komen." Na Nijmegen gaat de tournee nog langs Haarlem, Enschede, Utrecht, Groningen, Rotterdam en Amsterdam, om te eindigen in Rome. "In Rome heb ik ontzettend veel zin, maar ik vind het ook geweldig om in het Concertgebouw in Amsterdam te spelen!"

GETWEET

jorisvangorp Joris van Gorp
Staken de #schoonmakers of worden de keyboards in de UB @
RUNijmegen gewoon nooit schoongemaakt #kruimels #vies
8 Feb Favorite Retweet Reply

WAARVAN AKTE

“WAAROM IS HET PROBLEMATISCH OM UFO’S SERIEUS TE NEMEN EN OP TE ROEPEN TOT BESTUDERING ERVAN?”

Taede Smedes, godsdienstfilosoof en theoloog in *de Volkskrant* naar aanleiding van de commotie die ontstond over de uitspraken van de Delftse wetenschapper Coen Vermeeren. Deze is ervan overtuigd dat ufo’s bestaan en een buitenaardse oorsprong hebben.

RANKING THE NEWS

Meest opvallende en besproken nieuwsberichten van www.ru.nl/nieuws in februari

1. WIE WORDT DE NIEUWE VOORZITTER?

Veel gelezen zijn deze maand de berichten over de opvolging van Roelof de Wijkerslooth. Onder de kop ‘Wie wordt de nieuwe voorzitter’ mogen Radboudianen de kandidaat van hun keuze naar boven schuiven op het lijstje van vijf en mogen ze een kandidaat laten vallen. Op basis van het artikel over de opvolging in de vorige Vox, ziet het eerste rijtje er zo uit: Guusje ter Horst, Yvonne van Rooij, Wim van der Donk, Ank Bijleveld en Ron Minnée (topambtenaar bij het onderwijsministerie). Student filosofie en SIAM-voorzitter Thijs van Reekum ruilt Ter Horst voor topambtenaar Renk Roborgh. Gerine Lodder, OR-lid en werkzaam bij Orthopedagogiek, vindt Ank Bijleveld te technisch en vervangt haar door Thom de Graaf. ‘Ik kon gewoon geen geschikte vrouw voor deze functie vinden’. Wordt vervolgd...

2. PROMOVENDA EN PAALDANSERES LACHT OM CARNAVALSKRAKER

Er staat een paal in de kerk. Zo heet de carnavalskraker die in februari uitkwam. Mét videoclip. Promovenda en paaldanseress Hanka Venselaar ziet er de humor wel van in. Ongewild is zij hoofdrolspeler in het relletje over ‘erotiek’ in een Doetinchemse kerk. Venselaar werd gevraagd op te treden in de Doetinchemse Catharinakerk door carnavalsvereniging De Umdraeyers. Het kerkbestuur kreeg lucht van ‘erotiek’ in het huis van god en verbood de vereniging ooit nog de kerk te huren.

3. OUD-DIRECTEUREN VEGEN VLOER AAN MET OPHEFFING INSTITUUT

Bij het opheffingscongres hadden de oud-directeuren van IOWO geen goed woord over voor de ontmanteling van hun voormalig instituut. IOWO, gespecialiseerd in onderwijsadvies en onderzoek naar onderwijs, is onlangs opgesplitst. ‘Dit is een droevige bijeenkomst’, zei oud-directeur Hans van Hout. ‘Het IOWO is veel te vroeg overleden.’ Oud-directeur Jos Willems vreest dat het advieswerk in de nieuwe constellatie onvoldoende uit de verf komt.

4. AFKICKEN VAN DE TOCHT – MET JAN DERKSEN

Na een paar afleveringen ‘Opwarmen voor De Tocht’ eindigde de schaatsserie op de site met een afkickbericht. Wat levert een week gezamenlijk hopen op, vroegen we hoogleraar Klinische Psychologie Jan Derksen. ‘Voor zover je kunt spreken van een nationale identiteit, wordt deze door evenementen als de Elfstedentocht versterkt’, zegt Derksen. ‘Deze week had een bindend effect. Dat ontstaat als mensen uitkijken naar hetzelfde.’

FRISSE BLIK

Externe experts geven een frisse blik op actuele kwesties op de Radboud Universiteit.

Intussen in Amsterdam

Aan de Radboud Universiteit is een commissie nog naarstig op zoek, maar aan de Universiteit van Amsterdam hebben ze haar al: een vrouwelijke collegevoorzitter. Louise Gunning komt vanaf april het vierkoppige college van bestuur van de UvA versterken, dat al twee vrouwen telt: Jet Bussemaker en Dymph van den Boom. Annelies van Vianen, hoogleraar arbeids- en organisatiepsychologie aan de UvA, is blij met de benoeming. ‘Ik vind het heel bijzonder dat weer voor een vrouw is gekozen. Volgens mij is het een heel bekwaam persoon, met veel bestuurlijke ervaring. En ze past in een patroon. Je ziet dat de vrouwen die bij ons doordringen tot de top, eerder ook al op hoge posten zaten binnen onze organisatie.’ Gunning had al een zware post als voorzitter van de raad van bestuur van het Amsterdamse medisch centrum (AMC) en als decaan van de geneeskunde-faculteit. Hetzelfde geldt voor rector magnificus Dymph van den Boom. Zij was eerder decaan van de faculteit Maatschappij- en

Gedragswetenschappen van de UvA. ‘Benoemingscommissies hebben vaak wel een voornemen om vrouwen te benaderen, maar als je in het wilde weg moet gaan zoeken, is het lastiger. Deze weg is het meest logisch: men kende deze vrouwen al.’ Van Vianen heeft zelf onderzoek gedaan naar mannelijke culturen in organisaties. ‘We merken dat vrouwen het vaak lastiger vinden om in een dergelijke cultuur te bewegen. De vraag is natuurlijk of je die mannelijke stijl ook echt nodig hebt om een goede bestuurder te zijn. De vrouwen die we nu in het bestuur hebben, volgens mij niet. Zij hebben geen toeters en bellen nodig om status te verwerven.’ Vrouwen op topposities zijn goede rolmodellen, vindt Van Vianen, in dit geval voor vrouwelijke onderzoekers en studenten. ‘Het wordt daardoor normaler dat vrouwen de top bereiken. En we weten al uit onderzoek: eerst moeten er meer vrouwen komen om het vervolgens voor andere vrouwen makkelijker te maken.’

OPINIE

OOK EEN OPINIE? STUUR 'M
NAAR REDACTIE@VOX.RU.NL.

DE REDACTIE HEEFT HET RECHT DE BRIEF IN TE KORTEN.

Student van de toekomst: snel en

DE STUDENTBESTUURDERS VAN DE FACULTEITEN ZIJN HET BEU. DE WATERVAL AAN OVERHEIDSMATREGELEN LEIDT ERTOE DAT VAN FATSOENLIJK HOGER OPGELEIDEN GEEN SPRAKE MEER IS, SCHRIJVEN ZE IN EEN ONLANGS VERSCHENEN PAMFLET. MET DIT PAMFLET *DE MAGNETRONSTUDENT* WILLEN DE STUDENTEN EEN LANDELIJKE DISCUSSIE ONTKETENEN IN DE AANLOOP NAAR HET DEBAT IN DE TWEEDE KAMER OVER HET AFSCHAFFEN VAN DE BASISBEURS IN DE MASTERFASE.

De inzet van de Nijmeegse studentbestuurders is niet om zo snel mogelijk het Malieveld te bestormen, aldus Joyce Hellegering namens het College van Assessoren – lees: de studenten in de faculteitsbesturen – dat het initiatief nam tot het schrijven van het pamflet. 'Zie het als een kritische notitie die mogelijk uitmond in een landelijk debat'.

HET PAMFLET

De magnetronstudent

"Het huidige kabinetsbeleid heeft grote gevolgen voor de inrichting van het hoger en wetenschappelijk onderwijs in Nederland. Behalve bezuinigingsmaatregelen op het onderwijs zelf, zijn er de laatste jaren vele maatregelen op het onderwijs afgekomen. Betere profilering van onderwijsinstututen, selectie aan de poort, intensiveringsmaatregelen, extensivering, internationalisering, flexibilisering, verhoging van het collegegeld,

langstudeerboete, de harde knip en als climax het afschaffen van de master studiefinanciering en het inperken van het ov-reisrecht. De maatregelen zijn erop gericht om studenten sneller en zo mogelijk beter te laten studeren, maar dit gaat eenvoudig ten koste van de ontwikkeling van studenten buiten hun vakgebied.

Bijbaantjes

Het beeld van slecht presterende studenten die alleen maar in de kroeg hangen, waarmee dit kabinet haar beleid lijkt te legitimeren, is volgens ons vertekend. Veel studenten ontwikkelen zich naast hun studie middels horizonverbreding, zoals bestuurlijke werkzaamheden en (noodzakelijke) bijbaantjes. De maatregelen die erop gericht zijn luie studenten te activeren, raken in de praktijk ook hardwerkende, breed ontwikkelde studenten. Wij vinden dat hier onvoldoende rekening mee is gehouden door de beleidsmakers. In onze ogen wordt er door deze bezuinigingsmaatregelen aangestuurd op snel studeren. Een standaard product wordt aan de deur van het onderwijs aangeleverd en wordt als kant-en-klaar product, snel klaar en smakeloos, in de 'kennis-economie gezet. Hierdoor ontstaat de 'magnetronstudent' met de huidige tendens dat in vier jaar vakinhoudelijke kennis in een student wordt gestopt. Hier lijkt op aangestuurd te worden. Hierdoor heeft de desbetreffende student geen brede basis om op terug te vallen en is die zwak onderlegd, zowel intellectueel als op sociaal en maatschappelijk vlak. Dit wordt wel gevraagd en verwacht van een gedegen academicus.

Een belangrijke observering die is gemaakt door de Commissie Veerman in 2010 in het rapport *Differentiëren in drievoud, omwille*

"DE STUDENT
WORDT ALS
**KANT-EN-
KLAAR
PRODUCT**
IN DE KENNIS-
ECONOMIE
GEZET"

STUDIO LAKMOES

smakeloos

van kwaliteit en verscheidenheid in het hoger onderwijs is sterkend voor het belang van breed gevormd worden en de mogelijkheid tot persoonlijke groei naast de initiële studie van de student. Hier wordt namelijk aangegeven dat Nederlandse afgestudeerden regelmatig buiten hun eigen vakgebied werken, waarvoor de afgestudeerde bredere competenties nodig heeft dan het eigen vakgebied biedt en eist.

Daarom willen wij een maatschappelijk debat ontketenen over hoe wij in Nederland onze beroepsbevolking vormen. Hoe zal dit in de toekomst zijn? Door middel van een openbaar debat willen wij een tegengeluid laten horen. Hierin willen we aandacht besteden aan de vraag: 'Wat krijgen we voor onze investering terug?' Andere inhoudelijke punten van belang en debat kunnen zijn: 'Hoe geef je hoger en wetenschappelijk onderwijs vorm?', 'Kenniseconomie, een herdefinitie noodzakelijk?' 'Kant-en-klaar maaltijd of à la carte?'

Beeldvorming

Wij vinden het belangrijk dat het debat inhoudelijk sterk is en dat het niet alleen gaat om een korte termijn ontevredenheid over het wegvallen van onder andere de studiefinanciering. Het gehele pakket aan maatregelen dient kritische belicht te worden. Daarom willen wij een breed palet aan sprekers afkomstig uit zowel politiek, studentengemeenschap als academi-

sche wereld uitnodigen voor een krachtig debat. Het debat dient om het onderwerp landelijk op de kaart te zetten met als doel een betere beeldvorming in de publieke opinie. Het publiek moet niet het idee hebben dat studenten slechts protesteren tegen het wegvallen van inkomsten en korte termijn georiënteerd zijn. Het proces is breder: we vrezen voor de teloorgang van het hoogstaande Nederlands hoger en weten-

schappelijk onderwijs. Het debat moet leiden tot discussie op televisie, in dag- en weekbladen en binnen politieke partijen. Staatssecretaris Zijlstra wordt ter verantwoording geroepen om zijn visie op de toekomst van het Nederlands onderwijs te geven. Uiteraard moet er tijdens het debat nagedacht worden over alternatieven. We zijn niet alleen tegen, we hebben ook ideeën!"

CAMPUSDICHTER

ZESJES.

I.

als je kijkt in de spiegel
wat zie je dan?

zonder het stylen van je haar
zonder het trimmen van je baard
zonder het smeren van *wake-up gel*
onder je vermoede ogen

zonder het poetsen van je tanden
(ze staan ook al niet precies recht)
zonder het wolkje *dolce and gabbana*

zonder *'the one'*
zonder *g-star jeans anti fit*
zonder *replay shirt (of junk de luxe)*

II.

["I SEE NOTHING!"]
["NOBODY!, NO!"]

'I' is 'YOU'
[THIS IS WHAT YOU WOULD SEE]

[NOBODY]
[NOTHING]

III.

ik ben jou, de lezer
, de toehoorder
, de kopieermachine
, de student
teveel aan het uitleggen

je moet er zelf maar achterkomen

je weet wat ik bedoel

hints: lul voor een vijf komma vijf
steek je tijd in politieke gezelschapsspelletjes
een mooi pak is het halve werk

drie maal drie is negen.

Joep aan den Boom, campusdichter en student filosofie

COLOFON

Vox is het maandelijks onafhankelijk magazine van de Radboud Universiteit Nijmegen.

Redactie-adres: Comeniuslaan 6.
Postbus 9102, 6500 HC Nijmegen.
Tel: 024-3612112.
Fax: 024-3612874.
E-mail: redactie@vox.ru.nl.
www.ru.nl/nieuws

Redactie: Paul van den Broek, Bregje Cobussen, Annemarie Haverkamp (hoofdredacteur), Mark Merks (nieuwscoördinator), Helene Seevinck (eindredacteur), Martine Zuidweg

Beeldredactie: Dick van Aalst,
José Koot

Medewerkers: Joep aan den Boom, Roel van der Heijden, Sjoerd Huismans, Mathieu Janssen, Anne Lozeman, Pieter Nabbe, Timo Pisart, Freek Turlings, Eva-Marijn de Vries, Ron Welters, Francien van Zetten

Columnisten: Lieke von Berg,
PH-neutraal

Fotografie: Bert Beelen, Duncan de Fey, Erik van 't Hullenaar, Gerard Verschooten

Illustraties: Merlijn Draisma, Miesjel van Gerwen, Ton Meijer (graphics), Roel Venderbosch, Studio Lakmoes

Vormgeving en opmaak: Nies en Partners bno, Nijmegen

Advertenties: Bureau van Vliet
023-5714745, zandvoort@bureauvanvliet.com. Redactie Vox 024-3612112, advertentie@vox.ru.nl.

Abonnementen: Personeelsleden, studenten: €25,- o.v.v. student- of personeelsnummer. Overigen: €35,- over te maken op ING-Bank 1363505 t.n.v. Stg. KU Radboud Universiteit, Postbus 9102, 6500 HC Nijmegen

Adreswijzigingen: Abonnementenadministratie Vox, Postbus 9102, 6500 HC Nijmegen, tel: 024 - 3615984

Druk: MediaCenter Rotterdam

Vox Campus

Mededelingen of berichten voor Vox Campus kunt u sturen naar: voxcampus@vox.ru.nl

De volgende Vox verschijnt op 22 maart 2012.

'IK TREK GEEN JURK AAN'

Waarom draagt een man een pak en een vrouw een rok? Niels Spierings (28), voorzitter van het Nederlands Genootschap Vrouwenstudies en politicoloog, droomt van een wereld waarin sekseverschillen geen rol meer spelen. Hij pleit voor een vrouwelijke collegevoorzitter aan de Radboud Universiteit. "Mannen die moeite hebben met hoogopgeleide vrouwen, vind ik sneu."

Tekst: Annemarie Haverkamp
Foto: Duncan de Fey

Bent u een man of een vrouw?
"Een man, maar daar ben ik me vaak niet van bewust."
U vindt bovenstaande vraag niet vreemd?

"Als je er zeker van wilt zijn, kun je het het beste vragen. Dat vertel ik mijn studenten ook. Stel je bent aan het enquêteren en het geslacht is van belang, vraag het dan. Horen we een zware stem, dan veronderstellen we dat het om een man gaat. Maar je weet het niet. Toch vinden we het gek er naar te vragen."

Ik zou me beledigd voelen als mensen niet kunnen zien dat ik een vrouw ben.

"Ja, dat ligt in de maatschappij heel gevoelig. Het begint direct bij de geboorte. Als je vraagt 'wat is het?', weet iedereen wat je bedoelt. Jongen of meisje? Het is toch veel belangrijker te weten of het kindje gezond is? We hechten ontzettend veel belang aan geslacht, terwijl het eigenlijk nietszeggend zou moeten zijn. Een vrouw draagt een rok en een man een pak. Iedereen wordt gedwongen in zo'n patroon. Wijk je af, dan word je niet serieus genomen. Deze uiterlijke sekseverwachtingen werken

door: komt er een vrouw binnenlopen bij een sollicitatiegesprek voor de functie van topbestuurder, dan past dat beeld meteen al niet bij wat je onbewust in je hoofd had."

Daar gaat u tegenin?

"Ik trek geen jurk aan, daar ben ik te gecultiveerd voor. Ik hoef niet net te doen of ik vrij ben van mijn omgeving. Maar ik wil dat we minder op sekse letten en voorbij stereotypen kijken. Als mijn studenten in een tentamen verwijzen naar 'hij' als het gaat om een onderzoeker, zet ik daar consequent een streep onder. Hoezo hij? Dat weet je toch niet? Ik discussieer hier graag over, maar ik slik ook veel in. *Pick your battles.*"

In *Trouw* schreef u onlangs een opiniestuk over mannelijke hoogleraren in Groningen die zich benadeeld voelden door positieve discriminatie van vrouwelijke collega's. Vond u onzin. Voert u actie voor een vrouwelijke collegevoorzitter aan de Radboud Universiteit?

"Niet actief. Toen ik de tweet van Esther-Mirjam Sent zag om te komen met namen van vrouwelijke topbestuurders, heb ik wel even nagedacht. Maar mijn netwerk op dat gebied is nog beperkt. Mijn bijdrage bestaat uit aan het hek

NAAM Niels Spierings
GEBOREN 2 mei 1983, in Oss
FUNCTIE Promovendus en junior docent aan de Faculteit der Managementwetenschappen
SINDS 2005 (promotie gestart in 2008)

Niels Spierings is gek op chocolade. In zijn colleges maakt hij menige vergelijking met chocolade. Dat onthouden studenten goed, is zijn ervaring. In juli gaf hij in het kader van het Soeterbeeck Programma een lezing over zijn favoriete snoepgoed.

Spierings heeft veel passies. Hij is niet alleen voorzitter van het Nederlands Genootschap Vrouwenstudies, maar ook van Vila Lila (of officieel: Stichting Beheer Homohuis Nijmegen). Daarnaast is hij als adviseur bij het ASKV/steunpunt Vluchtelingen. Hij is betrokken bij het Medisch Opvangproject Ongedocumenteerden. Mensen zonder papieren die vanwege ernstige psychische problemen een aanvraag voor een verblijfsvergunning op medische gronden willen indienen, krijgen opvang en begeleiding.

In 2010 kreeg Niels Spierings van de Radboud Universiteit de titel 'beste jonge docent'. Vijf jaar daarvoor studeerde hij in Nijmegen cum laude af. In maart van dit jaar hoopt hij zijn proefschrift in te leveren. Zijn onderzoek richt zich op de positie van vrouwen in moslimlanden en de relaties tussen politieke participatie, Islam en (gender)ongelijkheid.

rammelen. Ik vind het goed dat er nu openlijk gediscussieerd wordt over een vrouwelijke voorzitter. Dan moet de universiteit zich verantwoordt als het niet lukt om die vrouw te vinden. Eerlijk gezegd heb ik er een hard hoofd in – er is via een ‘regulier’ bureau geworven en er heeft geen open advertentie in de krant gestaan. Dat vergroot de kans op een man. Lukt het nu niet, dan vertrekt er over twee jaar nog een rector. Weer een kans. Moet dat maar een vrouw worden!”

Waarom is een vrouw in het bestuur zo belangrijk?

“Het oude liedje: diversiteit in de top is essentieel. Verschillende visies zijn nodig om goed te kunnen besturen. Bedrijven met een gemengde top presteren beter, weten we uit onderzoek. We weten ook al sinds de jaren zeventig dat minstens een derde van je organisatie uit vrouwen moet bestaan, wil je de cultuur kunnen veranderen. Als universiteit sla je een modderfiguur als je telkens roept dat je iets wilt, maar het niet realiseert. Het bestuur heeft zelf de charter *Talent naar de Top – streven naar meer diversiteit* ondertekend.”

U zei net dat u het onderscheid tussen de seksen liefst ziet verdwijnen. Waarom dan toch actief op zoek naar vrouwen?

“Het onderscheid tussen mannen en vrouwen kun je pas opheffen als er gelijkheid is. Vóór dat moment staat opheffen gelijk aan het toedekken van ongelijkheid met de mantel der gelijkheid. Het is een tweetrapsraket: eerst stereotypen doorbreken en oprechte gelijkheid creëren. Ben je op dat punt aanbeland, dan moet je kappen met de onzin van het sekse-denken.

Dit betekent wel dat je in de eerste fase continu vraagtekens dient te zetten bij de vermeende ‘fundamentele verschillen’ tussen mannen en vrouwen. En je moet ruimte bieden aan mensen en gedrag die buiten deze twee seksen vallen.”

U bent voorzitter van het Nederlands Genootschap Vrouwenstudies. Rolbevestigend? Toch weer die man aan het hoofd in een omgeving van vrouwen...

“Soms kun je het gewoon niet helpen. Ik werd voorzitter omdat de vorige vertrok en er een gat viel. Het lag voor de hand. Diversiteit maakt een top goed. Dus het feit dat er een man in een bestuur van verder alleen vrouwen zit, is een plus. Jammer dat ik dan net voorzitter werd. Maar ik stop binnenkort...”

Hoe kwam u in aanraking met genderstudies?

“Vanaf mijn tweede jaar – ik studeerde politicologie in Nijmegen – heb ik keuzevakken op het gebied van gender gevolgd. Machtig interessant! Een politicoloog kijkt naar machtsverhoudingen. Die zijn in de politiek en de maatschappij overal aanwezig. Man of vrouw zijn speelt daarbij nog een grote rol. Eigenlijk vind ik het raar dat niet meer politicologen zich met gendervraagstukken bezighouden, er is nog zoveel te ontginnen.

Ik heb altijd mijn eigen plan getrokken. Kom uit een dorp van drieduizend inwoners. Als iedereen in spijkerbroek liep, trok ik een ribbroek aan. Heb ik nooit last van gehad. Ik kom blijkbaar zelfverzekerd over. Nog steeds, denk ik. Ik word heus wel eens nageroepen. Pas nog trouwens, in Nijmegen. ‘Homo!’ Ik had een nepleren jasje aan, spijkerbroek en gympen. Dacht: hoe weten ze dat nou? Ik zat wel op een roze fiets, maar dat konden ze niet zien want het was donker.”

Raakt u dat?

“Niet persoonlijk. Maar ik vraag me wel af hoe mensen het in hun botte hersens halen mij na te roepen vanwege mijn uiterlijk. Dan moet er toch ergens in onze maatschappij iets verschrikkelijk mis zijn gegaan. Denk na voor je iets zegt. Dat wil ik mensen bijbrengen en dat slaat een brug naar mijn liefde voor het doceren. Het maakt me niet uit of het gaat over seksualiteit

PH-neutraal

Smoes

Al rokend hoor je nog eens wat. Buiten staan in kou of regen scheidt zichtbaar een band tussen nicotineverslaafden – een band zo sterk dat we een heuse sociëteit op Alumniweb hebben opgericht, een sociëteit die al jarenlang een even zieldogend bestaan lijdt als het sociale medium zelf. Maar goed, we roken en kletsen wat af, daar vóór het Erasmusgebouw, wij leden van RK Buitensociëteit Witte Rook.

Aangezien het een gemengd gezelschap betreft, praten we niet over voetbal, auto's of vrouwen (al doen de somtijds gefronste geëpileerde wenkbrauwen vermoeden dat ik het met dat laatste onderwerp niet altijd nauw genoeg neem – waarvoor sorry), maar meestentijds over de dingen die wij zo ter uni meemaken. En ja, dat zijn natuurlijk vaak klaagzangen over de werkdruk en vooral over dat lastige volk dat ons van ons échte werk afhoudt: de studenten.

Vorige week nog klaagde een rookster over het feit dat ze werkstukken zat na te kijken van studenten die allang met de studie waren gestopt, maar dat vergeten waren te melden. Zo tik je vlotjes één á twee verspilde uurtjes af van een meestal toch al overvolle werkdag. Een andere aanwezige gooide er nog een schepje bovenop. Zij had begrepen dat studenten tegenwoordig de idiootste smoezen bedenken om onder deadlines voor werkstukken uit te komen. In opkomst blijkt de spookbegrafenis te zijn: het schermen met het overlijden van een naaste om, indachtig het zeehondjeseffect, voldoende medelijden bij de docent op te wekken voor een speciale behandeling. Laatst was er eentje door de mand gevallen die voor de derde keer haar teerbeminde moedertje ten grave moest dragen. En nee, het betrof hier geen herhaalde wonderbaarlijke herrijzenis of het resultaat van een wat al te vaak gebroken gezin. De moeder in kwestie is springlevend en zal naar alle waarschijnlijkheid het afstuderende van dochterlief in blakende gezondheid bijwonen.

Ze zou voortaan om een bewijs gaan vragen, vertelde ze mij. Maar ja, wierp ik tegen, een rouwkaart is in de digitale wereld snel gefabriceerd, dus waterdicht is dat niet. Fysiek bewijs, dat hebben we nodig. Dus kijk niet gek op als er binnenkort met lijken gezeuld gaat worden op de campus. En dan nog drie weken wachten op de DNA-test, want wie zegt dat het aangeleverde kadaver inderdaad dat van het betreunde naaste familielid is?

'IK WIL GOED ZIJN IN MIJN VAK. HOPELIJK IS DAT GENOEG OM HOOG- LERAAR TE WORDEN. EN NIET HET TOEVAL DAT IK ALS MAN GEBOREN BEN'

of Islam of het vluchtelingenbeleid. Academische vorming is nuttig op elk gebied."

U doceert methodenleer. Geen populair vak.

"Methodenonderwijs gaat over het herkennen van patronen en je dan afvragen: 'Is dat wel zo? Klopt dat onderzoek?' Die manier van denken vertaalt je naar het echte leven. Bij een voorlichting op de universiteit waarschuw ik ouders altijd dat hun kinderen binnen een half jaar overal de waarom-vraag bij gaan stellen. Dat kritisch denken moet je trainen en daar ben ik voor."

Kennelijk doet u dat leuk. In 2010 werd u uitgeroepen tot 'beste jonge docent' van de Radboud Universiteit.

"Ik ben enthousiast. Oók over statistiekonderwijs. En ik denk dat studenten me toegankelijk vinden. Ik neem mezelf niet altijd serieus. Ik kan heel helder lesgeven, maar ik kan op een vraag ook een antwoord geven als: 'kies zelf maar'. Dan leg ik alleen de opties voor. Daar leren ze van."

U ziet er modieus en niet-alledaags uit. Mooie laarzen! Denkt u lang na over wat u zal dragen tijdens een college?

"Mijn kleding moet kloppen. Stiekem draag ik bij het eerste college voor een nieuwe groep andere kleren dan in een later stadium."

U laat de studenten langzaam wennen?

"In de zomer kom ik gerust in korte broek naar de universiteit. Maar tijdens het eerste college zal ik dat inderdaad niet doen. Afgelopen zomer liep ik op teenslippers door een zaal. Ik hoorde mezelf stappen 'flip, flop, flip, flop'. Toen heb ik mijn slippers uitgedaan. Een docent op blote voeten zien studenten niet zo vaak."

Een docent met een tatoeage op zijn/haar arm ook niet. Wat betekent die inkttekening op uw rechterarm?

"Er staat 'Ek sal staan' in een schrift dat ik zelf

heb getekend. *Ek sal staan* is een lied van de zangeres Amanda Strydom. Zij was de eerste blanke Zuid-Afrikaanse artiest die op het podium het anti-apartheidsteken maakte. Haar nummer staat symbool voor de continue strijd tegen onderdrukking. Het betekent zoveel als: ze krijgen mij er niet onder. Ik ben die zin gaan vervormen tot er een tekening ontstond die ik mooi vond. In de zomer heb ik er een tatoeage van laten maken. Als er bijvoorbeeld weer eens vluchtelingenkinderen op schandalige wijze het land uit worden gezet en ik kijk naar mijn arm, dan versterkt dat mijn verontwaardiging en *drive* tot verandering."

'Ik wil hoogleraar worden, maar niet omdat ik man ben', schreef u in *Trouw*. U ambieert een carrière in de wetenschap?

"Zeker. Voorlopig ben ik bezig met mijn proefschrift, dat ik eind maart wil inleveren. Ik doe onderzoek naar de arbeidsparticipatie van vrouwen in moslimlanden. Na mijn promotie zou ik graag in Nijmegen blijven."

'Niet omdat ik man ben', benadrukte u.

"Ik wil goed zijn in mijn vak, mooie artikelen publiceren. Hopelijk is dat genoeg om hoogleraar te worden. En niet het toeval dat ik als man geboren ben."

U ziet vrouwen niet als concurrenten?

"Mannen die moeite hebben met hoogopgeleide vrouwen, vind ik sneu. Maar eigenlijk kunnen ze er ook weer niet zo heel veel aan doen, want ook zij zijn onderdeel van bestaande patronen die ontzettend sterk zijn. In Amerika is een gezin dat het geslacht van het jongste kind geheimhoudt. Buren en dorpsbewoners kunnen er helemaal niet mee omgaan, worden er zelfs boos van. Interessant. Ik zou graag in een wereld leven waarin het niet uitmaakt of je een jongetje of een meisje bent."*

Studenten hebben weer behoefte aan rituelen

NA FEESTEN KOMT VASTEN

Tekst: Bregje Cobussen / Fotografie: Duncan de Fey

We vasten weer. Waar jarenlang de nadruk lag op feesten, wint juist vasten de laatste jaren aan populariteit. Vox slaat carnaval een jaartje over en duikt meteen de vastenperiode in. "De nieuwe mode is om te zoeken naar oude rituelen."

Vasten raakt weer in de mode. Dat zei opiniepeiler Maurice de Hond vorig jaar, naar aanleiding van een onderzoek dat hij uitvoerde voor Vastenactie, onderdeel van ontwikkelingsorganisatie Cordaid.

Toen bleek dat maar liefst 10 procent van alle Nederlanders vast, of in de vastentijd in elk geval even rustig aan doet. Uit datzelfde onderzoek bleek dat vasten vooral onder jongeren sterk aan populariteit wint. Jongeren scoorden het hoogst op de vraag of ze in de afgelopen jaren gevast hebben en of ze het in de komende jaren van plan zijn. Waarom vast de jeugd? Om te bezinnen op het dagelijks leven en zich solidair te tonen met mensen die het minder hebben.

Ook Thomas Quartier, universitair docent rituele studies, signaleert een toename in de populariteit van rituelen als vasten. "Ik kan je geen cijfers geven, maar we zien dat het aantal activiteiten van bezinning, zoals meditatie, aanzienlijk stijgt in de vastenperiode. Mensen zijn kennelijk specifiek in die periode met bezinning bezig. En die ontwikkeling zie ik al een jaar of

tien." Daarvoor was het *not done* om met van oorsprong kerkelijke rituelen bezig te zijn, weet Quartier. "Dat werd saai en ouderwets gevonden. Maar tegenwoordig is er sprake van een soort herontdekking van alle rituelen."

Rituelencrisis

Die herontdekking volgt volgens Quartier op een 'rituelencrisis', aan het einde van de vorige eeuw. "Er was een culturele trend die ik aanduid als het 'efficiency-denken'. We wilden meer en sneller. In dat denken was geen ruimte voor rituelen. Maar nu met de eurocrisis en de schulden crisis de grenzen van dat efficiency-denken zichtbaar zijn geworden, worden ook andere behoeftes opnieuw zichtbaar. Misschien moeten we niet meer, maar dieper."

Parallel aan die ontwikkeling ziet Quartier nog een andere. "Eind vorige eeuw was de trend om rituelen heel kil en sober in te richten. Het huwelijk bijvoorbeeld: het was jarenlang heel gewoon om op maandagochtend op de fiets naar het stadhuis te gaan. In de jaren negentig raakte het in de mode om zulke ritue-

**“JE KUNT
OOK VASTEN
DOOR
MINDER
TELEVISIE TE
KIJKEN”**

len meer te personaliseren. Dat begon bij begrafenissen. In die jaren waren er nogal wat Aidsdoden. Voor hen werden begrafenissen op maat georganiseerd. Soms heel uitbundig. Daarna kregen we de begrafenis van Lady Di, die groots werd aangepakt. Dat heeft op veel mensen diepe indruk gemaakt. Die begrafenissen hebben ons doen inzien dat je rituelen best op je eigen manier mag invullen. Dat je ze los mag maken van hun oorspronkelijke, kerkelijke betekenis.” En dat doen we nu. Voor de rituelen rondom grote levensmomenten is hernieuwde aandacht. Quartier: “Huwelijken worden weer uitbundig gevierd. Dodenherdenking is tegenwoordig zwaar in de mode. Begraafplaatsen bieden daar zelfs rituele avonden voor aan, ontdaan van de voorgeschreven patronen van de kerk. En ook voor vasten is er die hernieuwde aandacht. Het kan weer.”

Dat het weer kan, dat valt ook Froukien Smit, studentenpastor in de Studentenkerk op. Onder studenten rust tegenwoordig veel minder een taboe op

rituelen als vasten, die oorspronkelijk uit een kerkelijke traditie stammen. Smit: “Tien jaar geleden werd alles wat te maken heeft met rituelen of met spiritualiteit onlosmakelijk verbonden aan de kerk. Dat is nu niet meer zo. Daardoor zijn rituelen niet meer zo beladen. Dat maakt dat meer studenten ermee bezig durven te zijn.”

Maar volgens Smit heeft dat ook te maken met een andere trend. “We zijn de afgelopen jaren harder gaan hollen. Anders gaan hollen ook. Dat geldt met name voor studenten. Via de sociale media hebben ze ontelbaar veel contacten. Ze zijn altijd, voor iedereen bereikbaar. Maar écht praten, over wat je écht bezighoudt, dat doe je niet op Facebook. Deze ontwikkelingen zorgen ervoor dat er juist onder studenten meer behoefte ontstaat aan even stilstaan. En het is best moeilijk om dat zelf te doen: om je te ontworstelen aan de sociale druk van je omgeving, die vindt dat je mee moet in die ontwikkelingen. Laatst zei een student nog tegen me: ‘Op de eerste plaats komen mijn vrienden, dan mijn studie, daarna mijn sport en mijn hobby’s en op de laatste plaats sta ik. Ik verdwijn hierin.’ Dan ga je dus zoeken naar een manier om tijd voor jezelf te maken. Rituelen als vasten zijn gewoon een manier om rust te bouwen in je leven. Om even stil te staan en nog eens te kijken naar wat écht belangrijk is.”

Televisie

We vasten weer dus. Maar nu op onze eigen manier. Quartier: “Alle rituelen, ook vasten, kennen tegenwoordig – vanwege die trend om te personaliseren – duizend vormen. Vroeger at je tijdens de vasten simpelweg geen snoep. Nu kies je wat je laat. Je kunt eens wat minder werken, als je daar doorgaans teveel tijd aan besteedt. Of minder televisie kijken. Bij vasten gaat het erom dat je ruimte maakt in je leven. Hoe je dat doet, dat hangt af van hoe jij je leven normaal gesproken inricht.”

Minder televisie kijken, geen koffie: Froukien Smit is het allemaal al eens tegengekomen. Ze organiseert nu ruim tien jaar de Vastenmaaltijden in de Studentenkerk. Smit: “Het aantal deelnemers varieert nogal per jaar. Vorig jaar waren er ongeveer twintig studenten per avond. En echt niet allemaal gelovig.” De Vastenmaaltijden vinden tijdens de vasten elke maandagavond plaats. Smit: “Dan eten we alleen rijst. Witte én zilvervlies.” Vorig jaar vroeg Smit aan de deelnemende studenten hoe ze wilden gaan vasten. “Er was er één die geen televisie wilde kijken. De tijd die ze daarmee uitspaarde, wilde ze op een andere manier invullen. Met lezen bijvoorbeeld. En er was er één die besloot geen koffie te drinken. Maar je kunt ook besluiten om niet te roddelen, of meer te lopen in plaats van altijd maar met de auto gaan. Of minder mailen en wat meer persoonlijk contact zoeken. Vroeger schreef de

EVA MARTENS (29) ZESDEJAARS THEOLOGIE

“Ik vast al een paar jaar. Niet altijd op de traditionele manier. Vorig jaar heb ik gevast door minder tijd aan sociale media te besteden. Zes weken geen Facebook. Omdat ik vond dat ik teveel tijd spendeerde aan het oppervlakkige contact dat je via Facebook hebt.

Dit jaar wil ik lichamelijk vasten. Ik vind het mooi als je het vasten voelt in je lijf. Ik wil zo min mogelijk suiker eten en geen alcohol drinken. Ik ben student. Dan kom je toch erg vaak in de verleiding om veel te drinken. Dat doe ik tijdens de vasten dus eens niet. Ook om mijn lichaam wat rust te gunnen na carnaval, want dat ga ik vieren. Voor mij zijn carnaval en vasten onlosmakelijk met elkaar verbonden. Ik hou van feesten, verkleden, dansen en losgaan. Dat is heel erg naar buiten gericht. Vasten volgt daar voor mij heel natuurlijk op. Dan sta ik stil, kijk ik naar binnen en zoek ik zuiverheid. Dan kom ik weer even tot mezelf. De wereld is veranderd. Via internet en je mobiel sta je vierentwintig uur per dag met iedereen in contact. Je kunt de hele dag het nieuws van over de hele wereld volgen. En er wordt van je verwacht dat je altijd beschikbaar en op de hoogte bent. De wereld is verbreed. En daarmee is de behoefte aan verdieping gegroeid. Ik merk dat zelf ook. Ongemerkt zit je uren op internet. Op het moment ben ik geobsedeerd door Wordfeud. Zit ik urenlang tegen

**“IK VAST OOK OM EVEN STIL
TE STAAN BIJ DE MENSEN
DIE HET MINDER GOED
HEBBEN DAN WIJ”**

wildvreemden te scrabbelen. Intussen ben ik niet bezig met wat ik écht belangrijk vind. Dus zoek ik een manier om daar tijd voor te maken in mijn dag. Ik denk dat het goed is om af en toe even stil te staan. Om te bedenken: wat wil ik? Waar wil ik naartoe? Het leven is zó vol. Soms word ik opgeslokt door alle mogelijkheden, want ik zeg het liefst nergens 'nee' tegen. In de vastenperiode probeer ik dat wél te doen. Door iets te veranderen in mijn eetpatroon, word ik daar steeds aan herinnerd. Ik loop stage bij de Studentenkerk en organiseer daar de Vastenmaaltijden. Tijdens de vasten eten we elke maandag met een groep rijst. Heel basaal. Ik vind die symboliek mooi: in veel derdewereldlanden hebben veel mensen niet meer dan wat rijst. En daarom vast ik ook: om even stil te staan bij de mensen die het minder goed hebben dan wij.” / BC

kerk voor hoe er gevast moest worden. Van die regels heeft men zich afgekeerd. Maar nu dit ritueel vrij is van de voorschriften van de kerk, kunnen we zélf bedenken hoe we het invullen. Waar het om gaat is dat je iets bedenkt dat je enige moeite kost om het tijdens de vasten te laten. Iets dat je normaal afleidt van je 'innerlijke leven'. En dan moet de focus niet alleen liggen op het opgeven van het een of ander, maar juist op wat het je oplevert nu je die tijd of die aandacht tijdelijk anders besteedt.”

Volkseest

Rituelen als vasten zijn voor een deel los komen te staan van de kerk. “Maar daardoor hebben ze ook wat aan betekenis verloren,” zegt Thomas Quartier. “Men weet niet meer wat de betekenis van rituelen als vasten is. Men denkt: ik heb toch een kater van carnaval, laat ik maar even wat minder roken en drinken.”

Maar vasten is oorspronkelijk niet verbonden aan carnaval, doceert Quartier. “Vasten is de voorbereiding op Pasen. Tijdens de vasten houd je de dood voor ogen door af te zien. Het Paasfeest, een lichtfeest dat over de verrijzenis en over nieuw leven gaat, volgt daarop.” Maar hoe zit het dan met carnaval? Quartier: “Dat is strikt genomen geen kerkelijk feest, maar een volksfeest. Carnaval representeert het einde van de winter: met je carnavalskostuum drijf je de wintergeesten uit. Nog even gek doen, voor je in jezelf keert. Want na carnaval begint een grensperiode: een periode tussen twee seizoenen in. De winter is dan min of meer voorbij, maar de lente moet nog beginnen. Die komt met Pasen. Zo'n grensperiode wordt gezien als een periode van transformatie. Voor de natuur, maar ook voor de mens. En om te transformeren kun je je heel erg naar buiten keren, zoals men tijdens carnaval doet, maar je kunt je ook naar binnen keren. Bijvoorbeeld door te vasten. Dat doen we in de vastentijd. En als je door die transformatie heen bent, dan kom het nieuwe leven: met Pasen.”

Hoewel niet veel mensen de oorspronkelijke betekenis van deze rituelen nog kennen, zijn ze toch weer in de mode geraakt. Quartier: “Dat heeft nóg een reden. Het heeft ook te maken met een soort feestinflatie. Mijn oma zei altijd heel mooi: 'Als het altijd feest is, is het nooit feest.' We hebben tegenwoordig teveel feestjes. Er ploppen ook maar feestdagen uit de

JEROEN VAN ASTEN (24), MASTERSTUDENT NATUUR- EN STERRENKUNDE

"In het tweede jaar van mijn studie ben ik lid geworden van de christelijke studentenvereniging Ichthus. Ik kom uit het katholieke Aarle-Rixtel en heb altijd al in god geloofd, maar sinds die tijd ben ik me echt gaan verdiepen in het geloof. Daardoor heb ik er uiteindelijk voor gekozen om te gaan vasten. Dit wordt alweer de vierde keer dat ik het doe.

Het is voor mij een periode waarin ik bewust probeer een diepere relatie met god aan te gaan. Dat doe ik door verleidingen te weerstaan en zo mijn zelfbeheersing te oefenen. Daarnaast is het een tijd waarin ik het beste uit mezelf probeer te halen. Ik heb bepaalde gaven gekregen en daar moet ik dan ook gebruik van maken. Zo neem ik mijn studie extra serieus. Dus niet zomaar gaan zitten relaxen als er nog werk te doen is. Door sober en serieus te leven probeer ik een beter mens te worden.

Tijdens de vastentijd eet ik drie keer per dag. Ik maak eenvoudige maaltijden, maar vlees laat ik niet staan. Op Aswoensdag en Goede Vrijdag eet ik één keer. Snoepen doe ik niet en alcohol drink ik toch al niet. Door alleen luxe dingen, zoals tussendoortjes, weg te laten, stel ik mijn gezondheid niet op de proef, want dat is niet mijn bedoeling. Verder vind ik vasten vooral iets wat je voor jezelf doet. Als mensen vragen waarom ik bijvoor-

**"TIJDENS HET VASTEN
PROBEER IK EEN
DIEPERE RELATIE MET
GOD AAN TE GAAN"**

beeld een gebakje weiger, dan leg ik het wel uit, maar verder loop ik er niet mee te koop.

Nu zie ik er nog niet tegenop, maar tijdens de vastentijd heb ik wel eens twijfels. Dan denk ik: wat maakt het nou uit als ik toch gewoon iets te snoepen neem? Maar die verleiding probeer ik dan te weerstaan. Ik heb een trucje dat best goed werkt: ik zeg tegen mezelf dat ik de komende tien minuten niet zal snoepen en als die voorbij zijn probeer ik het nog eens tien minuten. Net zolang totdat ik er niet meer aan denk."/ FT

grond – Valentijnsdag bijvoorbeeld – en we blijven maar consumeren. Het is teveel geworden. Dat werd de laatste jaren duidelijk. Daardoor hebben feesten en consumeren aan kracht verloren. En zo kon een nieuwe mode ontstaan: zoeken naar oude rituelen, die voor menigeen zijn losgemaakt van hun religieuze betekenis. Aan die oude rituelen geven we nu een nieuwe invulling. Ik noem het 'de revival van de rituelen'.

Zingen op de fiets

Ook Froukien Smit ziet de betekenis die aan het vasten wordt gegeven verschuiven. Smit: "Vroeger hield men in de vastentijd het lijden van Jezus voor ogen. Nu dit ritueel steeds meer wordt losgemaakt van de kerkelijke betekenis, gaat het vaker om het lijden van andere mensen in de wereld. Die verschuiving zie ik ook in de Studentenkerk. Studenten vasten niet alleen om eens kritisch naar zichzelf te kijken, maar ook uit solidariteit met mensen die het minder hebben dan wij."

Uit de kerkelijke traditie komen rituelen die waarde hebben van zichzelf, legt Smit uit. "Maar hoe die rituelen moesten worden ingevuld, werd in de kerkelijke traditie een voorschrift, een wet bijna. Daar is men zich tegen gaan verzetten. De generatie waar de ouders van de studenten van nu toe behoren, heeft

zich daarvan vrijgevochten. Nu we vrij zijn, kunnen we opnieuw naar die rituelen kijken. Want er zit heus veel waarde achter. De vraag is: wat kunnen we daar in deze moderne tijd mee doen? Ik zie dat studenten meer behoefte krijgen aan zulke rituelen. Er komt hier regelmatig iemand binnen die zegt: 'Ik heb wel iets met spiritualiteit ofzo, maar ik weet niet goed wat ik daarmee moet.' Dan bieden we hier de ruimte om op je eigen manier invulling te geven aan dat gevoel."

Zo wordt er in de Studentenkerk de laatste jaren veel gemediteerd. Niet op een religieuze manier. En vorig jaar was er een groep studenten die onder leiding van Smit zocht naar 'nieuwe rituelen'. "In de moderne zin van het woord," zegt Smit. "Zo was er een student die besloot om elke dag een lied te zingen op de fiets. En een ander die 's avonds heel bewust de dag nog eens doornam en afsloot. We zochten samen naar vaste momentjes in de dag, waarop je even stil kunt staan. Het oude bidden? Misschien wel. De waarde van een oude traditie, maar dan in een modern jasje." *

WENDY LEMMENS (22) MASTERSTUDENT NEDERLANDS

"Op de middelbare school heb ik voor het eerst gevast, samen met een vriendin. Dat was in de vierde klas geloof ik. Ik kwam op het idee toen ik op de laatste avond van carnaval met mijn familie aan een pizza salami zat. Ik was een paar dagen flink wezen stappen en voelde me ongezond. Daarnaast wilde ik al een tijdje vegetariër worden, maar dat zag mijn moeder niet zo zitten. De vastentijd kon ik mooi als excuus aangrijpen om geen vlees te eten. Ik ben opgegroeid in het Limburgse dorp Berg aan de Maas, in een familie die helemaal niet zo katholiek is. Ik ben wel gedoopt, maar bij ons thuis gingen we bijna nooit naar de kerk. Het kwam vooral

door de verhalen van mijn opa en oma dat ik bekend werd met het vasten. Het leek mij wel een uitdaging om het te proberen. Tijdens de vastenperiode sla ik al het eten en drinken over dat ik kan missen. In de praktijk komt het erop neer dat ik ontbijt en lunch met brood en melk en 's avonds sober kook. Zoetigheid en alcohol laat ik staan en vlees eet ik dus niet. Ik zorg natuurlijk wel dat ik genoeg eet om gezond te blijven. In het tweede jaar van mijn studie heb ik het vasten weer opgepakt. Gewoon om het weer eens te proberen. Dat was best lastig, omdat ik tijdens de vastentijd op studiereis ging naar Schotland. Terwijl de rest aan het bier zat, dronk ik water. In het begin van de vastenperiode droomde ik wel eens dat ik snoep at. Dan werd ik 's ochtends wakker en was ik bang dat ik had gefaald. Vasten biedt een aantal voordelen waar ik vooraf niet aan had gedacht: het is echt een training in discipline. Je moet elke ochtend op tijd opstaan om drie keer per dag te kunnen eten en je moet de hele dag allerlei verleidingen weerstaan. Ik merkte dat mijn studie me daardoor ineens een stuk makkelijker afging en dat ik het kon het opbrengen om regelmatig te sporten. Verder is het mooi meegenomen dat ik tijdens de vastentijd een paar kilo afval, terwijl ik nog geld bespaar ook. Ik ga dit jaar zeker weer carnaval vieren. Of ik ook ga vasten weet ik nog niet. Ik werk voor een reisbureau en misschien mag ik daarvoor twee weken naar Amerika. Als dat doorgaat wil ik daar ook volop kunnen genieten. Zo niet, dan ga ik denk ik weer vasten. Het geeft je echt een reden om trots op jezelf te zijn."/ FT

"IN HET BEGIN VAN DE
VASTENPERIODE
DROOMDE IK WEL EENS
DAT IK SNOEP AT"

"Dit Krishna-beeld is me heel dierbaar. Ik vind het ongelooflijk mooi. Het verhaal: een slang vergiftigde de Indiase rivier Yamuna. Krishna sprong in de rivier en kwam dansend op de kop van de slang weer boven water. Het dier was verslagen. De plek waar het verhaal zou hebben gespeeld, heb ik gezien. Die ligt in het gebied waar ik onderzoek deed voor mijn promotie."

PAUL VAN DER VELDE (52)
VERZAMELT AZIATISCHE KUNST.
DE HOOGLERAAR AZIATISCHE
RELIGIES WERKT HET LIEFST TE
MIDDEN VAN ZIJN TROFEEËN.
HIJ HEEFT EEN WERKKAMER OP
DE ZEVENTIENDE VERDIEPING
VAN HET ERASMUSGEBOUW.

Tekst: Annemarie Haverkamp / Foto: Dick van Aalst

KAMER GEHEIMEN

SUGGESTIES VOOR DEZE NIEUWE RUBRIEK, WAARIN
VOX EEN BIJZONDERE WERKKAMER BESPREEKT?
MAIL NAAR REDACTIE@VOX.RU.NL

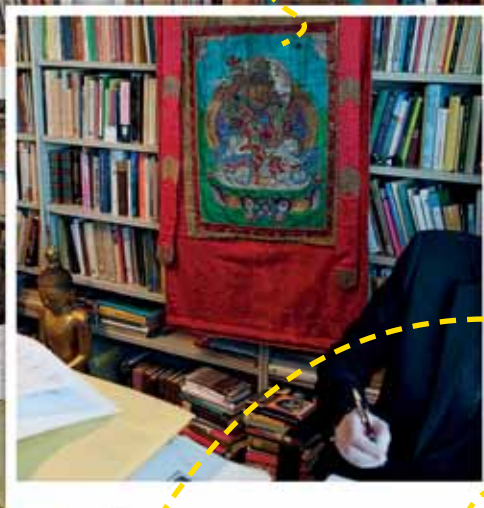
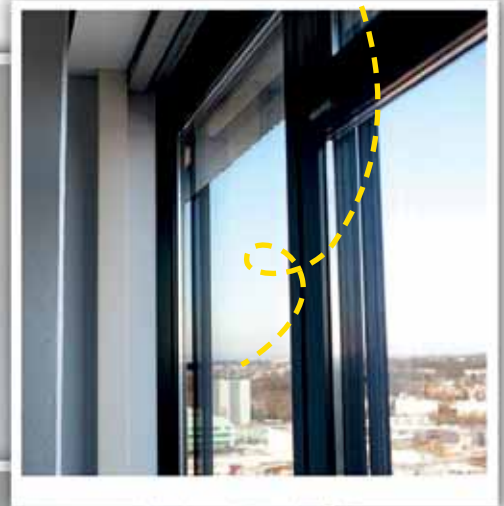
"Dit is een Chinees Boeddha hoofd.

Gemaakt in de stijl van de Tang-dynastie, dus uit de zesde tot negende eeuw na Christus. Het is vast niet echt uit die tijd. Een collega zag het staan in een Nijmeegse etalage. Het beeld is van hout, loodzwaar. Een band van het steekwagentje klapte tijdens het vervoer. Mijn studeerkamer thuis staat nog veel voller. Ik werk graag tussen mooie dingen."

"Een doek als dit heet een Thangka.

Het komt uit Mongolië en afgebeeld zien we Kubera, god van de rijkdom. Van achteren is het bekleed met jakwol. Extreem gevoelig voor motten! Daarom moet het uithangen. Ik heb ze gehad hoor, in dit doek. Je vraagt je af waar ze vandaan komen, motten op de zeventiende verdieping van het Erasmusgebouw."

"Mijn uitzicht is prachtig. Er komen vanzelf associaties met plaatsen waar ik geweest ben. Die groene velden met bomen lijken op een plek in Cambodja. En die zandheuvel die je ziet, doet me denken aan het graf van een van de Tibetaanse koningen. Vier keer per jaar maak ik een verre reis. Meer dan dertig keer was ik in India, ook ruim dertig keer in Thailand. In Azië ligt een deel van mijn leven."

"Ik kan niet zonder mijn Sanskrit grammaticaboek.

Het ligt helemaal uit elkaar, maar ik had het al op de middelbare school. Het is twee jaar ouder dan ik ben."

"In dit hangertje zit een gebed aan de godin Meenakshi.

Kreeg ik in 1996 van een vriend in Zuid-India, vlak voor mijn sollicitatie aan de Radboud Universiteit. Ik werd aangenomen, dus deze ketting mag nooit meer af. Het beeld van de godin zelf heb ik later aangeschaft op een van mijn reizen."

"Na de middelbare school wilde ik naar de kunstacademie om Aziatische kunst te maken.

Dat ging toen niet aan de academie. Nu teken ik nog steeds. Ik illustreer zelf een duizend jaar oude Indiase dichtbundel die ik heb vertaald."

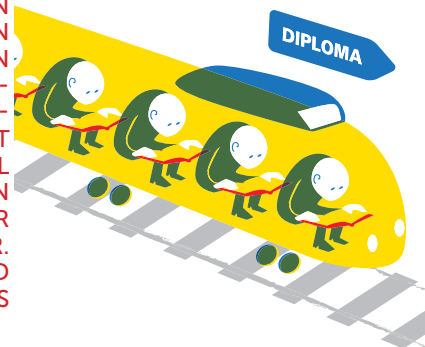

"STUDENTEN NIET

AAN DE TEUGELS (DEEL 1): 15 UUR COLLEGE PER WEEK

Ineens staan er tientallen vacatures in de krant om in Nijmegen universitair docenten te werven. De aanleiding is de zogeheten 'onderwijsintensivering', een maatregel om studenten in de gehele bachelor vijftien 'contacturen' per week te bieden. Tientallen mensen zijn er deze maanden druk mee, al vragen sommigen zich af waarom precies. "Dit beleid is chantagepolitiek."

DE ENE MAATREGEL BUITELT DIT JAAR OVER DE ANDERE OM STUDENTEN AAN TE ZETTEN TOT BETERE STUDIERESULTATEN EN MINDER UITVAL. IN DE SERIE 'AAN DE TEUGELS' EEN OVERZICHT VAN DE PLANNEN EN WAT DIE BETEKENEN VOOR STUDENTEN EN DOCENTEN. IN DE EERSTE AFLEVERING HET NIEUWE BELEID OM HET AANTAL CONTACTUREN IN DE ALFA- EN GAMMASTUDIES OP TE HOGEN NAAR WEKELIJKS VIJFTIEN UUR. **VOLGENDE MAAND:** HET BINDEND STUDIE-ADVIES

AFSCHEPEN MET OPHOKUREN"

Tekst: Paul van den Broek en Frek Turlings / Illustraties: Roel Venderbosch / Fotografie: Dick van Aalst, Bert Beelen

Half januari in de trein tussen Nijmegen en Utrecht: een rechtenstudente vertelt haar medepassagier over haar studieverplichtingen. Sinds half december heeft ze vrij, een collegevrije periode die zich tot eind januari uitstrekt. En als ze wél college heeft, hoeft ze niet meer dan zo'n acht uur wekelijks op de campus te zijn. "Ik hoor van anderen dat ze dit wel een raar aantal uren vinden, maar ik kan daar ook niks aan doen." Haar medestudente (biomedische wetenschappen) moet er wekelijks veertig uur tegenaan en heeft bovendien maar twee dagen carnavalsvakantie.

"Ik heb dan alweer een hele week vrij", reageert de rechtenstudente.

De ander: "Lekker lui leventje. Geniet er maar van."

De kans op een 'lekker lui' studieleven wordt vanaf volgend jaar een stuk kleiner. De universiteit heeft besloten dat studenten in de bachelorfase minimaal vijftien 'contacturen'

moeten krijgen, wat in de alfa- en gammahoek een fikse ophoging betekent. Het idee is dat deze maatregel zal leiden tot minder uitval en studenten aanzet tot harder werken. De zorg om de rendementen is ook landelijke politiek: het vorige kabinet eiste al dat zeven van elke tien studenten die het eerste jaar hebben afgerond, in vier jaar de bachelor moeten halen. In Nijmegen ligt dat cijfer nu op 6,5.

In het onlangs gelanceerde Hoofdlijnenakkoord schrijft het kabinet een aantal van twaalf wekelijkse contacturen voor. Mogelijk dat instellingen de benodigde investeringen – in Nijmegen vier miljoen euro – deels van Den Haag kunnen terugkrijgen. Nijmegen doet er met vijftien contacturen een schepje bovenop. "Zo laten we zien dat we onderwijs hoog in het vaandel hebben", zegt collegevoorzitter Roelof de Wijkerslooth. Om de daad bij het woord te voegen, hebben de vier faculteiten die nu aan de slag moeten, ruim veertig vacatures uitstaan. De sociale faculteit, managementwetenschap-

pen, rechten én letteren vissen elk naar zo'n tien nieuwe universitair docenten.

De Wijkerslooth ziet de extra contacturen als positief signaal aan de studenten: er wordt veel van ze gevraagd en dan mogen ze ook iets terugkrijgen. "Studenten lopen risico als ze te lang studeren. Het is onze taak ervoor te zorgen dat ze krijgen wat ze mogen verwachten. Bovendien springt Nijmegen er landelijk gezien positief bovenuit: bijna alle universiteiten verwerken momenteel hun bezuinigingen binnen het onderwijs en onderzoek. Maar wij doen er juist nog iets bij. Je kunt daarover mopperen, maar dat is wel een luxeprobleem."

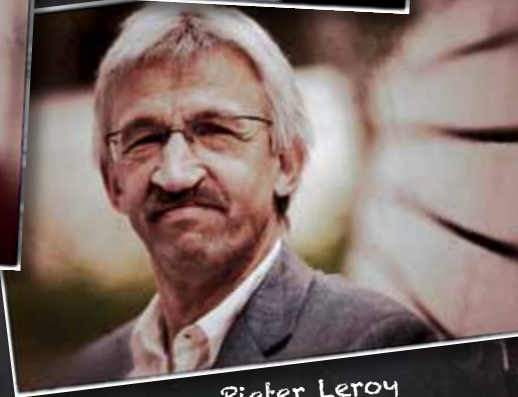
Beter onderwijs

Den Haag mag mooie plannen maken voor intensiever onderwijs, maar willen de opleidingen dat zelf ook? Hoogleraar Politieke Theorie Marcel Wissenburg is druk in de weer het aantal uren binnen zijn opleiding op het gewenste niveau te krijgen. Nu genieten de studenten

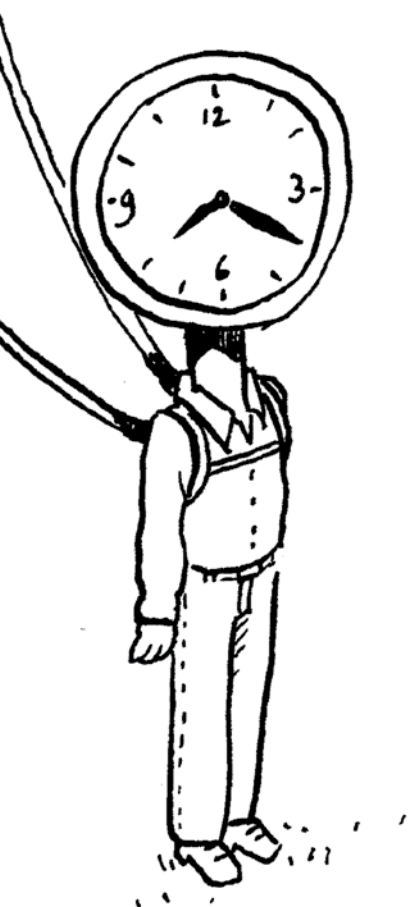
Odin Dekkers

Marcel
WissenburgRoelof
de Wijkerslooth

Paul Bovend'Eert

Loeke
SalemansWillibrord
Huisman

Pieter Leroy

politicologie in het tweede en derde jaar wekelijks gemiddeld zo'n twaalf uur. "Het is een forse ophoging, die ons enorm veel tijd kost. En je wilt de studenten natuurlijk niet afschepen met onzinnuren."

Wissenburg spreekt van een omgekeerde wereld: wat beter onderwijs is, moeten professionals uit maken. Nu is iedereen in touw omdat ambtenaren in Den Haag dat voorschrijven. "We willen ons graag inspannen voor beter onderwijs, dat doen we dagelijks, maar dan bepaal ik toch liever zelf hoe we dat gaan doen. Meer uren zijn niet altijd nodig voor beter onderwijs."

Odin Dekkers, hoogleraar Engelse Letterkunde en Cultuur en onderwijsdirecteur aan de letterenfaculteit, weet dat er binnen zijn faculteit af en toe gemopperd is over de opgelegde extra inspanningen. "Maar inmiddels zien we het heel pragmatisch. Ook al hebben wij niet om deze maatregel gevraagd, wij grijpen de extra gelden nu met beide handen aan. Nu we extra docenten kunnen aannemen, gaan we ook zorgen voor beter onderwijs. De operatie zal ertoe leiden dat we straks een gezondere faculteit hebben dan hiervoor."

Ook Paul Bovend'Eert, decaan van de rechtenfaculteit, omarmt de extra gelden en docenten. "De visitatiecommissie had er al op gewezen dat

we te weinig contacturen draaien, dus dit beleid is mooi in lijn met wat de faculteit zelf al wilde. De staf-student ratio wordt gunstiger. Ik denk dat dit goed is voor de kwaliteit van onze opleidingen." De decaan heeft er geen moeite mee dat Nijmegen drie extra uren voorschrijft bovenop de oekaze uit Den Haag. "Vijftien uur is nog steeds niet overdreven veel. En met dit aantal kunnen we ons profileren in het land. Andere opleidingen doen veel minder."

Collegevoorzitter Roelof de Wijkerslooth onderstreept het belang van de ophoging: in het eerste jaar, waar de verhoging naar vijftien uur al een aantal jaren geldt, heeft het tot positieve effecten geleid. Meer uren leidt tot studiesucces, ook al omdat de kloof tussen het strak geroosterde middelbaar onderwijs een stuk kleiner is geworden, legt hij uit. "Dan is het zaak om niet na een jaar weer terug te vallen. Logisch om die vijftien uur dan ook aan te bieden in de rest van de bachelor." Als ander effect wijst de collegevoorzitter op de kloof met de intensieve bèta- en medische studies. "In de zeer succesvolle *university colleges* is het verschil tussen opleidingen veel kleiner."

Chantagepolitiek

Paul Bovend'Eert is positief over de extra gelden, maar niet over de manier waarop het

beleid tot stand komt. Hij wijst op het 'Hoofdlijnenakkoord' waarin staatssecretaris Zijlstra het plan voor de twaalf contacturen wereldkundig maakt. Waar bemoeit Den Haag zich mee?, moppert hij. Bovend'Eert weet ook wel dat de vrijheid van onderwijs niet onbeperkt is: de kaders zijn dan ook keurig vastgelegd in de wet. "Maar de invulling bepalen de opleidingen zelf. De bemoeienis van Den Haag gaat nu veel te ver. Dit is een bedenkelijke ontwikkeling." Niet alleen schrijft Zijlstra een recept uit voor twaalf contacturen, maar ook voor de gewenste rendementen, voor het percentage studenten dat 'excellente trajecten' moet volgen én voor het scholingstraject voor docenten. "En als je niet meedoet, krijg je geen financiering. De colleges van bestuur moeten er wel in meegaan, anders benadelen ze hun eigen organisatie." De vereniging van universiteiten VSNU, die het akkoord mede heeft ondertekend, speelt volgens Bovend'Eert een dubieuze rol in deze "chantagepolitiek". "De VSNU is te veel een verlengstuk van het ministerie en te weinig belangenbehartiger van de universiteiten."

Ook uit onderwijskundige hoek komt onverhopen kritiek op de onderwijsintensivering. "Intensivering van onderwijs leidt helemaal niet vanzelf tot intensivering van leren", doceert onderwijsadviseur Willibrord Huisman. Als je wilt dat studenten intensiever studeren, zou je eerst moeten onderzoeken waaróm ze dat nu niet doen. Een van de belangrijkste drijfveren is de toetsing, maar daarover wordt met geen woord gerept, zegt Huisman. "En toch is daar vaak veel mee mis. Verstandige studenten studeren voor de studiepunten; zorg dus dat de toetsing klopt. En zorg dan dat het onderwijs daarop gericht is, met opdrachten die hen ertoe aanzetten zélf effectiever te leren." Wie het onderwijs zo in elkaar zet, kan tot de conclusie komen dat extra contacturen nuttig zijn, zegt Huisman. "En dat gaat verreweg het beste online, in fora of wiki's; veel beter dan nog meer tijd doorbrengen in een zaaltje. Maar dat wordt nu juist ontmoedigd, want online contact telt niet mee in de berekening. Een weinig doordachte maatregel."

Pieter Leroy, voorzitter van de sectie Geografie, Planologie en Milieu, vindt de manier waarop de drie uur extra over de universiteit is uitgerold te schraal. Hij had graag meer onderwijskundige inbedding gezien. "Natuurlijk kan enige disciplinerende werken, maar goed onderwijs staat of valt met de kundigheid van de docent om inhoud te verbinden aan enthousiasmering. Deze maatregel doet me denken aan de Betuwelijn: we krijgen prachtige rails,

'GIJ ZULT VIJFTIEN UUR DRAAIEN IS TE CONTROLEREN; GIJ ZULT VOOR ENTHOUSIASTÉ DOCENTEN ZORGEN IS VEEL LASTIGER'

zonder boodschap om er over heen te rijden." Volgens Leroy is de gekozen benadering het handigst voor de managers. "Gij zult vijftien uur draaien is te controleren, jij zult voor enthousiaste docenten zorgen is veel lastiger."

Onderzoek aan de Universiteit van Amsterdam wijst uit dat de verhoging van contacturen geen effect heeft op het studiesucces. Twaalf of achttien uur wekelijks maakt geen verschil, aldus concludeert Frouke Jansons in haar masteronderzoek uit 2010. Ook een nog verdere ophoging zet studenten niet aan tot meer zelfstudie en betere studieresultaten. Wel is het volgens haar raadzaam om in de bachelor het aantal contacturen gelijkmatig te verdelen.

Ophokuren

Loeke Salemans, voorzitter van de universitaire studentenraad, sprak in het debat met het college van bestuur over de intensivering haar zorgen uit over de snelle invoering van de maatregel. Er moet in de extra uren wel sprake zijn van echte interactie met de docent, vindt zij, of aandacht voor struikelvakken. "Loze ophokuren zoals in het middelbaar onderwijs moeten hoe dan ook voorkomen worden." Rector Bas Kortmann vindt de vrees voor ophokuren onterecht. Volgens hem weten de faculteiten de extra uren heus wel nuttig in te vullen.

Rechtendecaan Paul Bovend'Eert kan dat beamen. Het worden geen ophokuren, zegt hij. "Onze stof is tamelijk abstract. Het is heel goed dat we extra uren krijgen om de stof uit te lichten en te bediscussiëren." Onderwijsdirecteur Odin Dekkers is evenmin somber over de invulling. "De extra uren worden geen vragenuurtjes achteraf", belooft hij. Wat er dan wél gebeurt, laat Dekkers nog in het midden: de tien bacheloropleidingen binnen zijn faculteit zijn juist deze weken druk met de uitwerking.

Dekkers wil de extra uren graag positief duiden. "Het is voor ons een signaal om studenten extra te binden aan de opleiding. Bovendien: wij vragen extra inspanning van de studenten

en dan mogen wij wel wat terugdoen. Studenten krijgen extra waar voor hun geld."

Volgens Pieter Leroy van Geografie, Planologie en Milieu heeft de drie uur extra bij de docenten al veel losgemaakt. Een zinvolle invulling gaat wel lukken, denkt hij. De meeste problemen verwacht hij in de logistiek: zijn er zalen genoeg? Zijn er mensen genoeg om al dat extra onderwijs te verzorgen? Die laatste vraag staat volgens hem nog steeds overeind, ondanks de elf mensen extra die zijn faculteit mag aannemen. "De druk om te publiceren is er ook nog. Het houdt ergens een keer op met druk zetten. De extra onderwijsuren moeten de studenten aan het werk zetten, niet de docenten, maar hoe dat voor elkaar te krijgen, is nog een hele kluit."

In de rechtenkantine leggen we een paar studenten de vraag voor of ze eigenlijk wel behoefte hebben aan de extra uren. Dmitry Grobokopatel, tweedejaars Nederlands recht, wijst op belastingrecht in het tweede jaar. "Dit is zo ingewikkeld dat een extra werkcollege nuttig kan zijn. Dit is veel te taai stof om via zelfstudie te beheersen." Zijn jaargenoot Nazim Aslanoglu ziet het nut van extra uren ook wel in, zeker bij de struikelvakken, maar hij is sceptisch: "Meer les betekent niet automatisch beter onderwijs. Bovendien is rechten een universitaire opleiding en daar hoort gewoon een flinke portie zelfstudie bij. Studenten zijn daar volwassen genoeg voor. Ik zit helemaal niet te wachten op veel schoolser onderwijs." Mandy Groeneveld, masterstudent marketing, zegt dat ze in haar bachelor best wel iets schoolser onderwijs had willen hebben. Een schepje extra met bijvoorbeeld interactieve werkgroepen was mooi geweest. Maar extra uren zijn niet per se de panacee die we zoeken, vindt zij. Méér halen uit het onderwijs dat we al krijgen, luidt haar oproep. "Als docenten beter Engels spreken en beter presenteren, kunnen studenten meer halen uit de uren die ze nu al aanwezig zijn. Niemand zit te wachten op drie uur extra met een docent die wat meer powerpoints voorleest." *

PUNT!

NIEUWS

De USR viert haar vijftiende verjaardag!

Voor de USR is dit jaar extra speciaal: zij bestaat vijftien jaar en dus valt er een lustrum te vieren! Uiteraard willen wij dit niet onopgemerkt voorbij laten gaan. Tijd voor twee bijzondere activiteiten. Wij organiseren een groot *Debat over de toekomst van de Radboud Universiteit* op *dinsdag 28 februari om 19:00 in CC5*. En er wordt natuurlijk ook feest gevierd. Het *Lustrumfeest* is op *29 februari vanaf 22:00 in Malle Babbe*. Dit wil je niet missen! Schrijf de data alvast in je agenda, want natuurlijk ben jij uitgenodigd. Voor meer info: numedezeggenschap.nl.

Kennis, kunde, kassa!

Kennis, kunde, kassa! Dat is de nieuwe slogan volgens staatssecretaris Zijlstra. Dat kassa wijst naar toepassing en bedrijfsleven. Wat betekent dat voor het fundamentele, *curiosity-driven* onderzoek? De

wetenschapper moet meer en meer eigen onderzoeksgeld werven. De OR en USR zijn bezorgd. Blijft er genoeg ruimte voor fundamenteel onderzoek? Is de wetenschapper voldoende toegerust voor die werving, moet hij meer faciliteiten krijgen? Hoe verhoudt acquisitie zich tot productie in de taaklast? Het CvB ziet hier een taak voor de decaan, de onderzoeksdirecteur en de wetenschapper zelf. En dus ook een taak voor OC's!

Osiris

In december werd Osiris voor studenten ingevoerd, in januari volgde de invoering van Osiris Volg. Er bestaan veel vragen over deze systemen: zo zouden resultaten zijn verdwenen, werkgroepen onvindbaar en tentamenlocaties niet zichtbaar zijn. Het Osiris-projectteam heeft ons verzekerd dat er geen resultaten zijn verdwenen en dat studenten voor vragen over roosters en werkgroepen bij de onderwijs-

administratie of het projectteam terecht kunnen. Voor tentamenlocaties moet voorlopig nog de gewone roosterpagina worden geraadpleegd, omdat het Syllabus-systeem pas in de zomer aan Osiris wordt gekoppeld. OR en USR volgen het functioneren van Osiris nauwkeurig, dus opmerkingen, tips en vragen zijn welkom!

Onderwijsintensivering

Met ingang van het studiejaar 2012-2013 moeten alle bachelorstudenten aan de Radboud Universiteit gemiddeld vijftien contacturen hebben per week. De medezeggenschap vindt het belangrijk dat deze onderwijsintensivering leidt tot een verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Het is niet de bedoeling dat studenten meer leerstof in hoorcolleges krijgen, maar dat de student met behulp van meer contacturen beter de kennis en vaardigheden om leerstof toe te passen verwerft.

INTERVIEW

Elke maand stellen een OR- en USR-lid zich voor

BART SMOUTER, LID VAN DE STUDENTENRAAD

Wie is je vader, wie is je moeder?

"Mijn vader en moeder zijn Willem en Annette Smouter. Mijn vader is dominee en mijn moeder werkt al jaren in het maatschappelijk werk en de psychosociale hulpverlening."

Wat verwacht je van de onderwijsintensivering vanaf volgend jaar?

"Ik hoop dat het CvB er de tijd en de aandacht voor neemt om dit goed in te voeren en dat de intensivering niet ten koste gaat van de kwaliteit van het onderwijs. We moeten op de universiteit namelijk geen 'ophokuren' krijgen."

Waarom ben je actief in de medezeggenschap?

"Het is de beste plek om de mening van de studenten op het universiteitsbeleid te laten horen. Ik wil daar graag een bijdrage aan leveren."

Welk boek zou iedereen moeten lezen?

"Jonathan Safran Foer – *Extreem luid en ongelooflijk dichtbij*."

Wat zou je verbeteren op de universiteit als je er de tijd en het geld voor had?

"Zo snel mogelijk universiteitsbreed 'weblectures' invoeren en gunstigere voorwaarden om actief te worden naast je studie in bijvoorbeeld een studentenvereniging. Verder zou een Kentucky Fried Chicken op de universiteit ook niet misstaan."

Wat vind je leuk om te doen?

"Voetbal, constructief vergaderen en vooral borrelen bij mijn studentenvereniging NSN."

Wanneer ga je tevreden slapen?

"Als ik het idee heb dat ik de slaap heb verdiend."

FRANK LEONE, OIT LID VAN DE SR, NU LID VAN DE OR

Wie is je vader wie is je moeder?

"Mijn vader is Bernard Leone, projectontwikkelaar en mijn moeder is Herma Leone, wiskunde docent op een school voor kinderen met een lichamelijke handicap."

Wat verwacht je van de onderwijsintensivering vanaf volgend jaar?

"Weinig als het neer komt op dezelfde stof in meer colleges, dat is meer extensivering. Stuk meer als er werkelijk nieuwe vakken worden opgezet of de waarde van EC's herijkt wordt."

Waarom ben je actief in de medezeggenschap?

"Om met betere voorstellen te komen dan het college."

Welk boek zou iedereen moeten lezen?

"*The Illusion of Conscious Will* of *Neuropath*, beide boeken maken hetzelfde punt in een net iets ander jasje."

Wat zou je verbeteren op de universiteit als je er de tijd en het geld voor had?

"Meer aandacht voor interne motivatie en drive, bij zowel studenten als medewerkers. Niet studenten om de oren slaan met regels en straffen, maar op zoek gaan naar wat hen drijft en hoe we dat kunnen aanspreken. Zo ook bij promovendi: niet in keurslijf duwen gericht op output, plaatjes en artikelen, maar op hun interne vuur, hun passie voor de wetenschap."

Wat vind je leuk om te doen?

"Bijna alles. Het leven zelf is al bijzonder leuk."

Masterbeurs weg, studenten weg?

DE STUDENTENBONDEN BELOVEN EEN HETE LENTE. ZE WILLEN VOORKOMEN DAT HET KABINET GAAT SNIJDEN IN DE STUDIEFINANCIERING. SPEERPUNT VAN ACTIE IS DE **AFSCHAFFING VAN DE BASISBEURS** IN DE MASTERFASE. ER KOMEN STRAKS MINDER AFGESTUDEERDE MASTERS, VREZEN DE STUDENTEN. NIET WAAR, ZEGT DE OVERHEID.

Tekst: Paul van den Broek / Foto: ANP

Ons staat de grootste bezuiniging op de studiefinanciering te wachten sinds de invoering ervan, zegt de LSVb. De studentenverbond kondigt acties aan in de derde week van maart. 'Met dit wetsvoorstel bezuinigt Zijlstra over de ruggen van studenten en op de toegankelijkheid van het hoger onderwijs'.

Ook in Nijmegen zullen manifestaties op gang komen. De hoop is dat de protesten gunstig uitpakken op de behandeling van het wetsvoorstel in de Tweede Kamer, dit voorjaar.

Cruciaal in dat wetsvoorstel is de afschaffing van de basisbeurs in de masterfase. De overheid zet de beurs om in een lening. Maar het leenstelsel wordt wel socialer, aldus de motivatie: de aflossingstermijn gaat van vijftien naar twintig jaar. De hamvraag: laten studenten de master – of zelfs de universiteit – links liggen vanwege de dreigende schuldenlast?

Australië

Dat die schuld zal toenemen, is evident. Sinds 2004 is de schuldenlast al met ruim 80 procent gestegen, van 7.939 euro tot 14.657 euro. 'Niks aan de hand', zegt staatssecretaris Zijlstra. Het nieuwe stelsel is 'toekomstbestendiger' dankzij eenvoudiger regels.

Bovendien neemt de 'financiële verantwoordelijkheid' van de student toe. Om aan te tonen dat de toegankelijkheid niet in gevaar komt, wijst Zijlstra op een rapport van het CPB uit 2010. Verder verwijst hij geruststellend naar het leenstelsel in Australië, Engeland en Canada. Hogere eigen bijdragen hebben daar 'geen negatieve invloed gehad op de onderwijsdeelname'.

Klopt dit? De Raad van State heeft al kritische noten gezet bij het wetsvoorstel. De redenering van Zijlstra zou niet door de beugel kunnen. Het CPB-rapport laat ruimte voor twijfel. Dat er geen negatieve invloed zou bestaan op toegankelijkheid noemt de raad bovendien 'onnauwkeurig'. Het Nijmeegse universiteitsbestuur bevestigt dit oordeel. Het rapport is een literatuurstudie naar eerdere veranderingen in de stufi, en geen enkele ingreep is zo fors als wat nu wordt voorgesteld.

Economische crisis

Studentenorganisatie ISO, samen met de LSVb en de Landelijke Kamer van Verenigingen aanstichter van de actieweek, doet een duit in het zakje om de wet onderuit te halen. Als nadelig effect wijst ISO in een eigen studie op het gevaar dat studenten zich terugtrekken uit het verenigingsleven en dit zijn 'juist activiteiten die voor werkgevers van groot belang zijn'. Dat studenten zonder basisbeurs vrolijk doorstuderen, klopt niet. In het ISO-onderzoek, uitgevoerd onder 2.500 studenten, blijkt dat 12 procent van de studenten het straks na de bachelor voor gezien houdt. Dat geldt met name voor de tweejarige masters – veelal in de bètahoek. En wie zegt dat studenten de universiteit niet helemaal links laten liggen? Zijlstra is laconiek over eventuele leenangst, maar Nijmeegse cijfers bewijzen al jaren dat studenten niet van lenen houden. De economische crisis helpt de staatssecretaris intussen niet. Hij zadelt studenten immers op met hogere schulden in een tijd dat dezelfde overheid leven op krediet wil inperken. In de toelichting bij de wet staat niets over deze tegenstrijdigheid. Desgevraagd kan ook de woordvoerder van Zijlstra hierover geen uitsluitel geven. Er lijkt voor studenten dus reden genoeg voor actie. Op naar een hete lente.

DE KWESTIE

HET ON- DER- ZOEK

Muis kan naar huis

Veel biomedisch onderzoek leunt nog altijd op experimenten met proefdieren. Maar er blijken steeds meer en vaak verrassende alternatieven te zijn. Die niet alleen de dieren sparen maar ook de wetenschap vooruit helpen. Vier onderzoekers aan het woord over hun alternatief.

Tekst: Martine Zuidweg

Ze spuiten de tumor nu nog in een muis. Net onder de huid, in een van zijn pootjes. De tumor, een melanoom, groeit in een week of twee uit tot een knobbel van een halve centimeter. Stanleyson Hato en zijn collega's van de afdeling Tumormunologie van het UMC St Radboud onderzoeken zo methodes die het afweersysteem stimuleren om kankercellen aan te vallen.

Maar Hato en zijn collega's zijn bezig met de ontwikkeling van een alternatief. "We willen een model maken waarin we een melanoom proberen na te bootsen in een in vitro gekweekte huid, dus in een petrischaaltje." Samen met de afdeling dermatologie (huidziekten) zijn de eerste experimenten gedaan met het kweken van huidweefsel in schaaltes met een diameter van een halve centimeter. Daar zijn vervolgens tumorcellen aan toegevoegd. De eerste resultaten zijn veelbelovend, zegt Hato: "We zagen dat het melanoom dat daarin groeit, echt lijkt op een melanoom zoals dat er bij de mens uitziet. We weten nu dus dat we een melanoom goed kunnen nabootsen." De volgende stap is het toevoegen van afweercellen. De afdeling heeft daar subsidie voor aangevraagd.

Het zou honderden muizenlevens sparen. Hato verwacht daarbij dat het onderzoek er ook beter op zal worden. "In 2006 is in Engeland op mensen geëxperimenteerd met geneesmid-

MUIS VERSUS PETRISCHAALTJE

den die het immuunsysteem beïnvloeden. Proeven met dieren hadden namelijk laten zien dat ze goed werkten. Maar die mensen zijn enorm ziek geworden, waardoor duidelijk werd dat de resultaten van onderzoek op proefdieren zich niet zomaar laten vertalen naar de mens." Het grote voordeel van de methode in het petrischaaltje is dat alle cellen menselijke cellen zijn: de tumorcellen, de huidcellen, de immuuncellen. Een gevonden resultaat zal daarom waarschijnlijk beter voorspellen wat een immunotherapie bij mensen met huidkanker doet.

GEIT VERSUS COMPUTERMODEL

Geiten met een kunstheup of kunstknie. Ze zijn er. Het zijn de proefdieren van de afdeling Orthopedie van het UMC St Radboud, gespecialiseerd in het testen van kunstprotheses, ofwel kunstgewrichten. De geiten krijgen een kunstgewricht geïmplant, lopen een tijdje rond op een boerderij in Overasselt, waarna ze worden omgebracht. De onderzoekers bestuderen vervolgens nauwgezet hoe het geitenlijf het kunstgewricht heeft opgenomen. Soms gebruiken ze data over dierexperimenten van buitenlandse collega's, zoals proeven met protheses in handen van de Universiteit van Chicago.

De afdeling heeft steeds minder geiten nodig voor onderzoek, vertelt Nico Verdonshot, hoogleraar Biomechanica. Steeds vaker gebruiken hij en zijn collega's computer simulatiemodellen om de reactie te voorspellen van het bot rondom ingebrachte kunstgewrichten. De rekenmodellen worden steeds geavanceerder. Toch zijn de dieren voorlopig nog wel nodig. "Als je nieuwe stofjes ontwikkelt om de protheses te verbeteren dan kunnen we met de computer niet precies voorspellen wat de reacties in het lichaam zullen zijn", verklaart Verdonshot. Aan de hand van de kennis over de reacties in dieren kan hij de rekenmodellen wel weer verbeteren, wat weer zijn weerslag heeft op het aantal proefdieren dat hij nodig heeft. "Misschien is nog wel het grootste nut van computersimulatie: weten welke variabelen je in een diermodel moet meten. Met een computermodel kun je experimenteren wat je wilt. En als je beter weet waar je moet kijken in het dier, kun je efficiënter werken."

RAT VERSUS VISSENSCHUB

Vrouwjesratten zijn vaak proefdier als het gaat om onderzoek naar botontkalking (osteoporose). Botontkalking, het brozer worden van de botten, komt het vaakst voor bij vrouwen na de overgang. Om een vergelijkbare situatie te krijgen, worden bij de ratten de eierstokken weggehaald. Het duurt dan nog een paar weken voor het oestrogeenniveau daalt en een paar maanden voor er een verandering optreedt in het bot. Zo'n experiment is niet alleen tijdrovend, maar ook duur (vanwege het onderhoud van het dier) en vaak niet bepaald gerieflijk voor de rat. Dierfysioloog Gert Flik en zijn groep hebben een alternatief ontwikkeld. Met een Smartmix-subsidie onderzoeken ze botontkalking in de zebravis. Het voordeel dat de vis biedt boven de rat zijn zijn schubben. Een schub van een vis is een botplaatje met daarop precies dezelfde botcellen als bij mensen: cellen die het bot opbouwen en cellen die het bot afbreken. Flik: "Wij kunnen die schubben makkelijk uit de vis halen, zonder dat we veel schade aanrichten en de huid geneest heel snel. Het mooie is ook: de vis zal die schub direct weer vervangen." Flik en zijn collega's bestuderen de botvormende cellen op de schub, dus op hun natuurlijk substraat: het bot. Vooral voor botcellen is dat belangrijk, want er is een voortdurende interactie tussen die cellen en het bot. De onderzoekers kunnen de botcellen ook in beeld brengen door extra genen in te bouwen in het genoom van de zebravis die leiden tot expressie van een fluorescerend eiwit. Naarmate de botvormende cel actiever is, zendt die meer fluorescerend licht uit. *

Op 9 en 10 februari was in Nijmegen het eerste internationale congres over Systematic Reviews, een methode om zorgvuldiger om te gaan met proefdieren. Hoogleraar Proefdierkunde Merel Ritskes-Hoitinga speelt hierin een voortrekkersrol.

LAMMETJE VERSUS POP

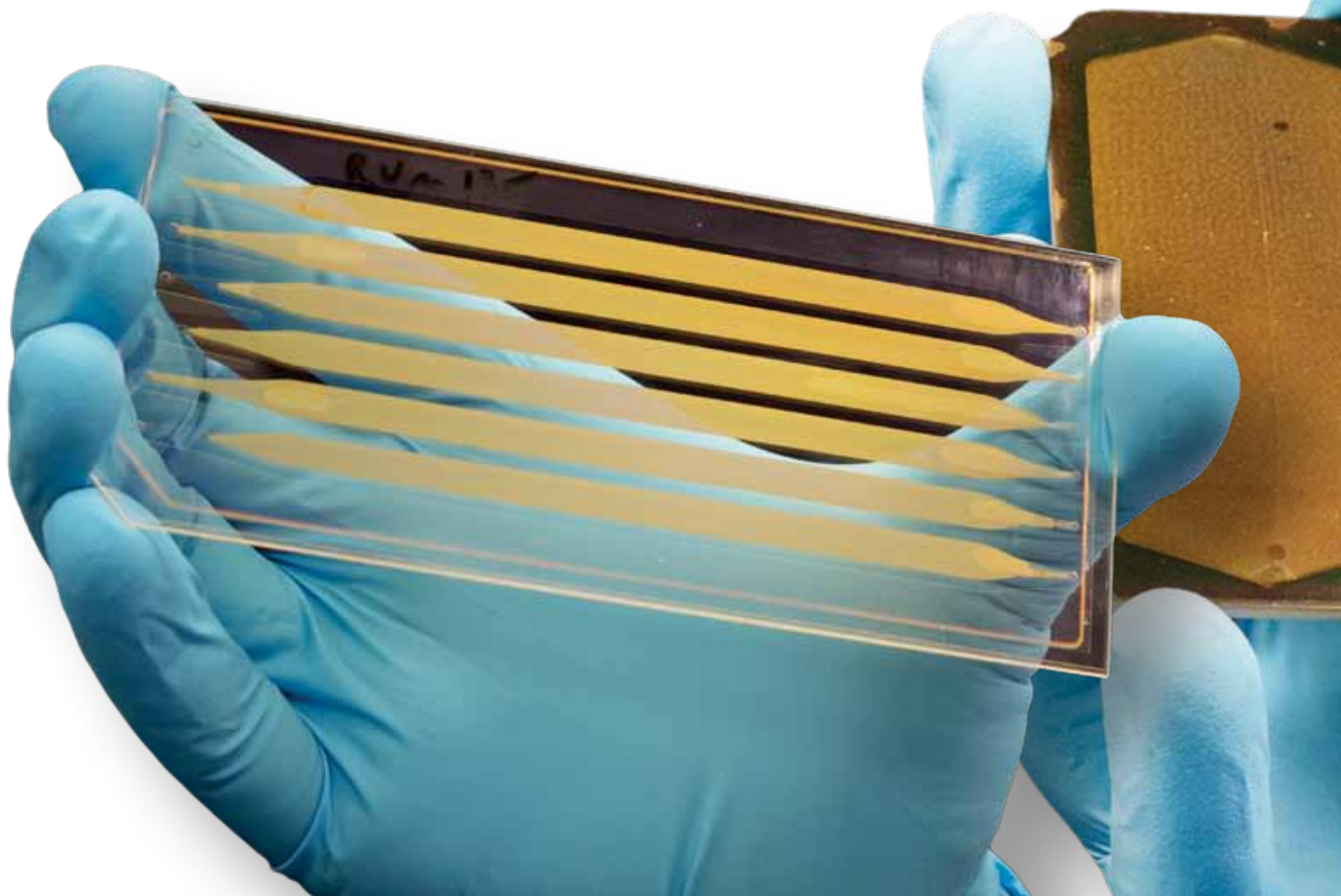
Een lammetje op een bed aan een kunstlong. Tot voor kort was het een bekend beeld op de afdeling Neonatologie (intensive care voor pasgeborenen). Kinderarts Arno van Heijst gebruikte de lammetjes om collega's en verpleegkundigen te leren hoe ze pasgeborenen met ernstige ademhalingsproblemen kunnen behandelen. De behandeling heet ECMO (Extra Corporele Membraan Oxygenatie) en moet de pasgeborene van zuurstofrijk bloed voorzien via een kunstlong buiten het lichaam. De procedure is als volgt: via slangetjes in de bloedvaten haalt de arts bloed uit het babylichaam, dat leidt hij naar een kunstlong, in de kunstlong wordt zuurstof toegevoegd en het zuurstofrijke bloed gaat vervolgens terug naar de baby. De behandeling is complex en moet een paar keer geoefend worden voordat artsen en verpleegkundigen die in praktijk kunnen brengen. Met lammetjes dus tot voor kort. Van Heijst: "Lammetjes zijn hiervoor heel geschikt: ze lijken op mensenbaby's qua grootte en doorbloeding van de hersenen. Ze zijn bovendien zachttaardig."

Tot het Dierenlaboratorium de artsen dringend verzocht op zoek te gaan naar een alternatief. Een van Van Heijst's collega's, Tim Antonius, heeft toen een pop ontwikkeld die sinds twee jaar de plaats van de lammetjes inneemt. Het is een soort Babyborn, groot en hard, maar dan propvol elektronica en mechanica. "Met deze oefenpop kunnen we alles van buitenaf simuleren wat we ook in de kliniek tegenkomen. We kunnen de bloeddruk verhogen, de hartslag vertragen. In feite kunnen we nu alles trainen wat we willen." Nog een voordeel van de pop: de pop kan het niet begeven. "Terwijl: als het lammetje kwam te overlijden, moesten we de trainingsdag staken."

Speuren naar A'tjes, T'tjes, C'tjes of G'tjes in het DNA. Dat doen de medewerkers van de afdeling Genetica van het UCM St Radboud. Een unieke mix van artsen en onderzoekers maakt jacht op de oorzaken van verstandelijke handicaps. Met succes. Een kijkje in de fascinerende wereld van de genetica.

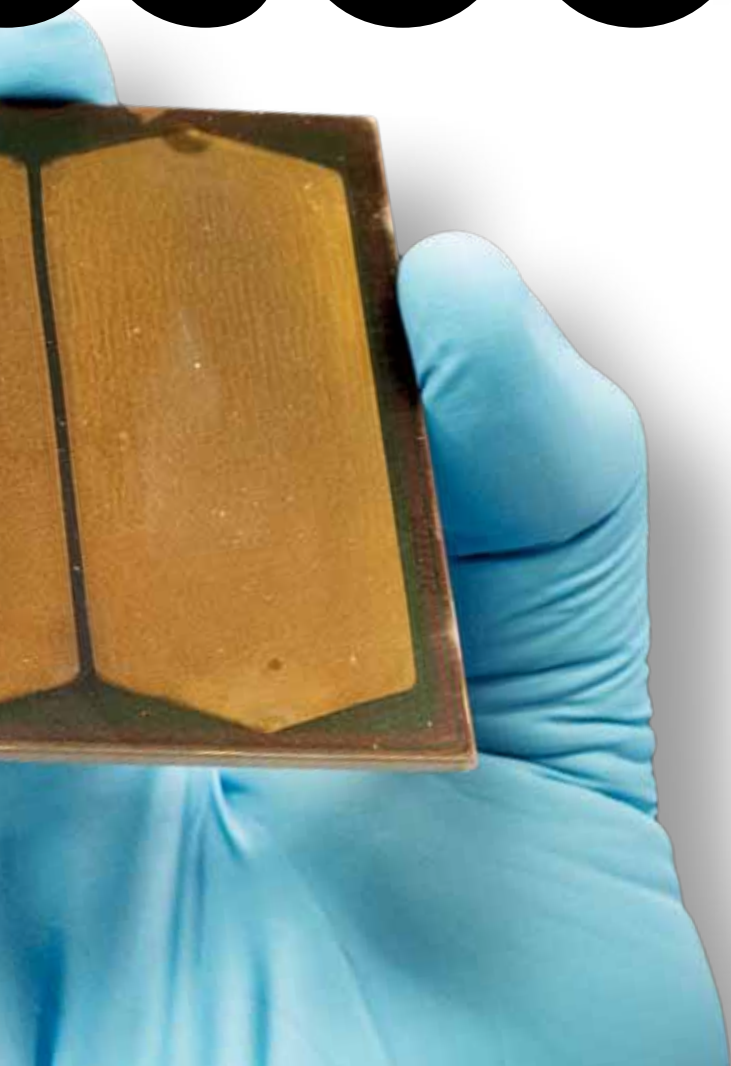
Tekst: Niek van Steenkiste / Fotografie: Dick van Aalst

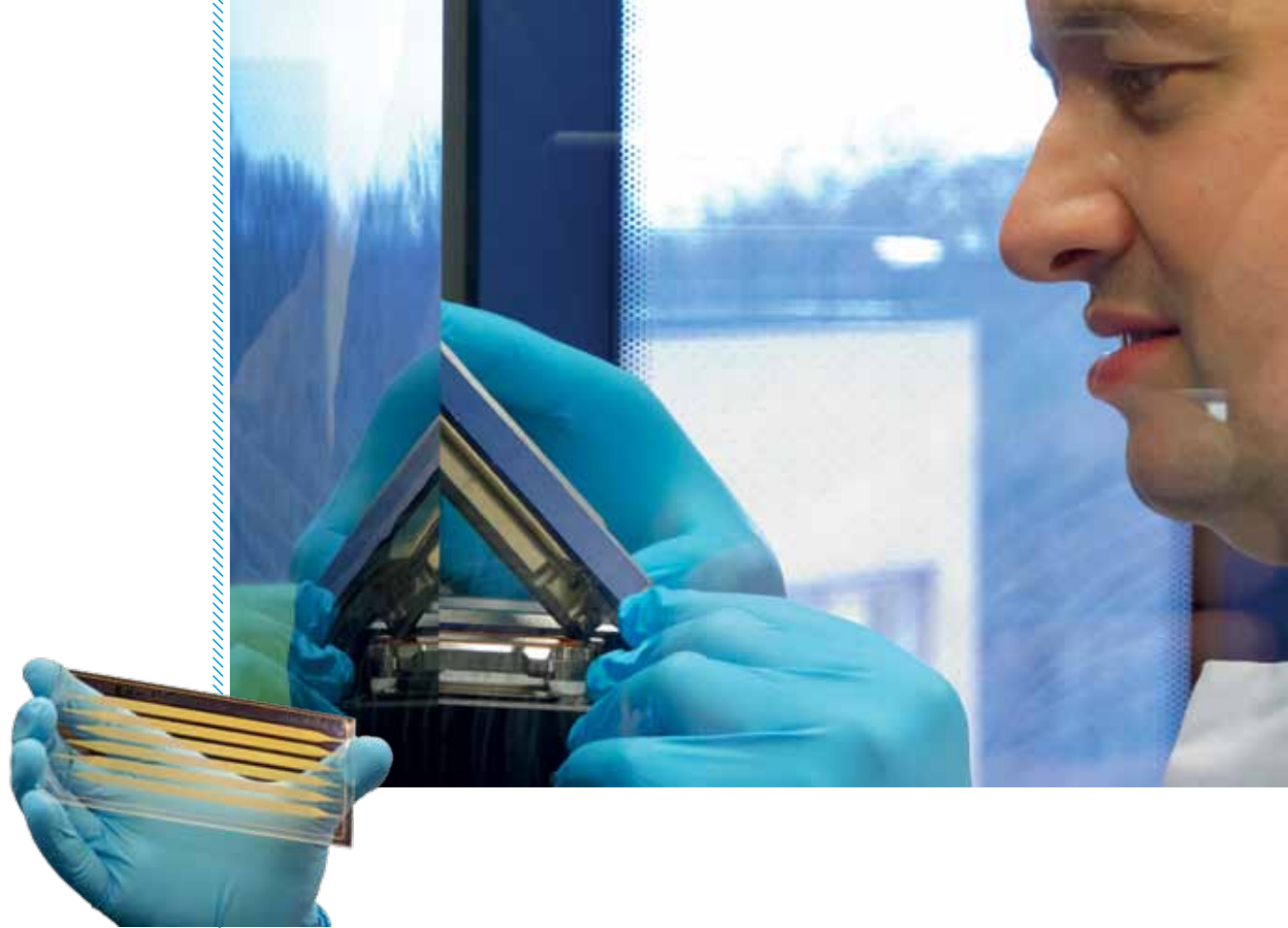
DAT ENE FAT OP CHROMO

ALE FOUTJE OSOOM 10

Sem is één jaar oud. Hij is blind, doof, heeft moeite met eten en huilt aan één stuk door. Hij krijgt weinig mee van de wereld om hem heen. Niemand weet precies wat hem mankeert. Sem heeft in zijn korte bestaan meer doktoren en specialisten bezocht dan een normaal mens in zijn hele leven. Zijn ouders zitten met de handen in het haar en zijn de wanhoop nabij. Hun laatste hoop is gevestigd op de afdeling Genetica van het UMC St Radboud. Sem is een patiënt zoals er meer terechtkomen bij die afdeling. Jaarlijks kloppen zo'n 1500 ouders aan, met in hun kielzog kinderen die een ernstige verstandelijke beperking hebben. "Voordat ze bij ons komen is hun kind al door de hersenscan geweest, zijn er huidbiopten genomen, puncties gedaan, noem maar op", zegt Joris Veltman, moleculair geneticus en hoofd van de onderzoekssectie van de afdeling Genetica. De onderzoekers van zijn afdeling gaan op een andere manier te werk. Ze speuren naar de genetische bron van de ziekte.

Onmogelijk?

Onlangs vierde de afdeling zijn 40-jarige jubileum en dat is te zien. Op de vijfde verdieping van het UMC St Radboud siert een aantal kleurige DNA-structuren de open hal. De onderzoekers zijn symbolisch geportretteerd op het karakteristieke DNA-molecuul en heten ons lachend welkom. Het jubileumtijdschrift en de eigengemaakte film getuigen eveneens nog van het heugelijke feit. De afdeling Antropogenetica, sinds 1 januari van dit jaar simpelweg Genetica, bestaat uit maar liefst 330 onderzoekers. "Dit is dan ook één van de grootste afdelingen op dit gebied in heel Europa," zegt Velt-

NEXT-GENERATION SEQUENCING

Simpel gezegd is het menselijke genoom één grote encyclopedie waarin alle erfelijke informatie is opgeslagen. Die encyclopedie heeft zijn eigen alfabet, het DNA, dat uit maar vier letters bestaat: A, T, C en G. Miljoenen van die letters achter elkaar vormen een genetische code. Slechts één procent daarvan is functioneel. Dit zijn de genen. De rest is wartaal en wordt dus niet gebruikt. Dan nog bestaan die genen uit talloze letters. Een sequencer is een speciaal apparaat dat die hele rits in kaart kan brengen. Op de afdeling Genetica maken ze daarvoor gebruik van de nieuwste techniek: next-generation sequencing. Op een klein glasplaatje zijn 400 miljoen minuscule nano-kraaltjes (beads) bevestigd, waaraan een stukje DNA kleeft. Als al het DNA van een patiënt in kleine stukjes wordt gehakt, passen deze stukjes allemaal op een bijbehorende bead. De sequencer kan de lettervolgorde van al die miljoenen beads scannen met behulp van een laser. Een unieke hightech methode die de wetenschappers bij de ontdekking van meerdere syndromen van pas is gekomen.

man trots. Hij noemt de samenwerking tussen verschillende onderzoekers en artsen uniek. "Als wij een publicatie hebben, zijn er meestal drie eerste auteurs bij betrokken: een bioloog, een bioinformaticus en een klinisch geneticus." Zo ook bij de grote doorbraak van de afdeling in 2010: een publicatie in het wetenschappelijk tijdschrift *Nature* over het zeldzame Schinzel-Giedion syndroom (zie kader).

Baby in een wiegje

De eerste die de patiënt en zijn ouders te zien krijgen, is Bregje van Bon, klinisch geneticus. Van Bon ontvangt zo'n zes tot acht patiënten per week. Het merendeel heeft een verstandelijke beperking. En heel af en toe komt er een kindje zoals Sem langs. Van Bon: "Zelf heb ik één keer een patiëntje met het Schinzel-Giedion syndroom op het spreekuur gehad. Dat is echt wel heel erg zielig. Die kinderen zien niks, ze horen niks, ze hebben nierproblemen, ze maken zelfs geen contact met hun ouders." Ze tovert een filmpje op haar computerscherm waarop een baby in een wiegje te zien is. Het kindje huult aan één stuk door en heeft duidelijk zichtbare afwijkingen in het gezicht. "In het begin had ik er veel meer moeite mee. Als ouders van jouw leeftijd met hun zieke kind binnenstappen, komt het ineens dichtbij. Maar toch is het heel dankbaar werk. Die ene lach van een ernstig ziek patiëntje geeft je zo'n fijn gevoel. Dan weet je dat er ergens diep van binnen nog een beetje blijheid schuilt." Maar hoe kom je er nu achter dat een kind het uiterst zeldzame Schinzel-Giedion syndroom heeft en wat daar de oorzaak van is? Van Bon heeft daarvoor via verschillende congressen gegevens verzameld van dertien patiëntjes wereldwijd. Bij de vier

waarvan ze zeker wist dat ze dezelfde ziekte hadden, werd bloed afgenomen. Haar collega-onderzoekers konden op jacht naar de bron van de ziekte.

Kamer van twee miljoen

Plaats van handeling is het laboratoriumgedeelte van de afdeling. In een gangenstelsel waar menigeen zou verdwalen, loopt bioloog Alexander Hoischen resoluut door het doolhof van laboratoria, kantoren, koffiekamers en ruimtes met speciale apparatuur. Links en rechts vangen we een glimp op van de georganiseerde chaos van pipetten, flesjes en schaaltes in de algemene labs. Intussen vertelt hij geanimeerd over zijn onderzoek: "Uit het bloed dat we van patiënten krijgen, halen we het DNA. Dat hakken we vervolgens in miljoenen minuscule stukjes. Uiteindelijk kunnen we die stukjes hier scannen." De kleine kamer die hij binnenloopt, is tot de nok gevuld met vijf ogenschijnlijk simpele kasten. De ruimte is koud en lawaaierig, daar zorgt de koeling van de apparatuur voor. "We noemen dit ook wel de kamer van twee miljoen," zegt Hoischen, waarmee hij doelt op de gezamenlijke waarde van de sequencers, grote apparaten die het DNA in kaart brengen. Ze maken gebruik van de nieuwste techniek: next-generation sequencing (zie kader). "De machines staan 24 uur per dag aan om al het coderende DNA van een mens af te lezen. Daar hebben ze ongeveer acht dagen aan een stuk voor nodig." Hij trekt een labjas en een paar handschoenen aan en pakt er een klein glasplaatje bij, niet veel groter dan een postzegel: "Hierop kunnen honderden miljoenen piepkleine stukjes DNA binden. Dat leest de sequencer vervolgens af. Al met al kost één zo'n scan wel 8.000 euro." Hoischen wijst op een computerscherm met zwart-witte bolletjes langs de sequencer. "Hier kun je het zien, dit zijn de bolletjes waar DNA op zit. Die hebben een diameter van ongeveer een micrometer, vijftig keer dunner dan de doorsnede van een menselijke haar." Uiteindelijk komt na acht dagen een gigantische berg informatie uit de machine, die alleen maar bestaat uit één grote wirwar van de letters A, T, C en G: de bouwstenen van het DNA. Voer voor de bioinformaticus.

Jagen op genen

Het resultaat van een enkele test uit het laboratorium levert zo'n twintig gigabyte aan pure letterinformatie. Dat is evenveel als 480 uur muziek of duizend complete encyclopedieën vol met tekst. Een patiënt heeft in vergelijking met

een gezond persoon misschien maar een of twee letters verschillend die zijn ziekte veroorzaken. Dat is dus zoeken naar een speld in een enorme berg spelden. Een taak die de onlangs gepromoveerde bioinformaticus en 'genehunter' Christian Gilisen op het lijf is geschreven. Ook hij loopt een koude, lawaaierige ruimte binnen, bedoeld om de enorme zwarte computerkasten ter waarde van een ton te koelen. Bij elkaar slaan ze veertig terabyte aan informatie op en die verwerken ze met een snelheid die vergelijkbaar is met 124 huis-tuin-en-keuken pc's. Maar het echte werkdomein van Gilissen bestaat uit zijn eigen twee computerschermen, waarop de chaotische letterbrij te zien is. "Het is eigenlijk net *The Matrix* als je er zo naar kijkt, nietwaar?" zegt hij als hij plaats neemt in zijn bureaustoel. "Eerst moeten we alles wat we uit het lab krijgen sorteren tegen het referentiepatroon van

PUBLICATIES EN PRIJZEN

Genetica heeft de toekomst en dat wordt beloofd. De ene na de andere hoog aangeschreven publicatie komt van de schrijftafel. De ontdekking van de mutatie die leidde tot het Schinzel-Giedion syndroom was een grote doorbraak in 2010 en haalde *Nature Genetics*. Over een aantal vergelijkbare syndromen werd eveneens in toptijdschriften gepubliceerd. Onlangs ontdekten de wetenschappers weer een nieuw syndroom: het Baraitser-Winter syndroom. Goed voor een *Nature*-publicatie in maart. Ook de prijzenkast is stevig gevuld. In 2011 ontving Genetica de Radboud Science Award. Bregje van Bon kreeg afgelopen januari de Ben ter Haar prijs voor jonge klinische genetici. En er is een syndroom vernoemd naar een van de Nijmeegse artsen: het Kleefstra syndroom.

'DE MACHINES STAAN 24 UUR PER DAG AAN OM AL HET CODERENDE DNA VAN EEN MENS AF TE LEZEN. DAAR HEBBEN ZE ONGEVEER ACHT DAGEN AAN EEN STUK VOOR NODIG'

Het grootste carrière-evenement van Nederland met de beste werkgevers!

DE NATIONALE CARRIÈRE BEURS

15 JAAR

16 & 17 maart Amsterdam RAI
www.carrierebeurs.nl

INTERBEST VKBANEN AD metre Intermediar nrc carrière TW TECHNISCH WEEKBLAD Jobnet MEMOY MAGAZINE CARRIERE

WWW.RADBOUDINTOLANGUAGES.NL

Taal- en communicatietrainingen voorjaar 2012

Chinees • Duits • Engels • Frans • Japans • Italiaans • Marokkaans Arabisch • Nederlands voor anderstaligen • Portugees (nieuw) • Russisch • Spaans • Zweeds

Notuleren (met laptop) • Timemanagement • Speedreading • Social media

Start trainingen: vanaf 27 februari

Ook maatwerk mogelijk: individueel en in groepen.

Kijk voor meer informatie over deze of andere trainingen op onze website.

E: info@into.ru.nl

T: (024) 361 21 59

VALDIN
Van Peltlaan 4
6533 ZM Nijmegen
024-3556902
info@valdin.nl

Valdin All in!
3-gangen keuzediner
inclusief drank vanaf € 35,00 p.p.!!

Afstudeerborel of promotiefeest?
www.valdin.nl

Autoverhuur Nijmegen

Autoverhuur Nijmegen
Nieuwe Dukenburgseweg 13, 6534 AD, Nijmegen
Postbus 1130, 6501 BC Nijmegen
Tel. 024-3817161

Radboud in'to Languages

MAAKT DEEL UIT VAN DE RADBOUD UNIVERSITEIT NIJMEGEN

Karaktervolle locaties

Studiecentrum Soeterbeek

Ruimte voor concentratie

www.ru.nl/soeterbeek

reserveringsbureau@fb.ru.nl

of bel: 024 - 361 58 25

Uw locatie voor één of meerdaagse cursussen, seminars, vergaderingen, trainingen of conferenties. Ervaar de inspirerende rust.

Faculty Club Huize Heyendael

Dé ontmoetingsplek op de campus

www.ru.nl/facultyclub

facultyclub@fb.ru.nl

of bel: 024 - 361 59 79

Lunch en diner à la carte, ook arrangementen voor recepties, diners en feesten. Uitstekend geoutilleerde vergader ruimten.

Radboud Universiteit Nijmegen

EYE CARE FOUNDATION

Eye Care Foundation is ontstaan uit Oogzorg Wereldwijd en Mekong Eye Doctors

Eye Care Foundation werkt aan het voorkomen en bestrijden van oogandoeningen in ontwikkelingslanden

giro 5 25 25

0800-8003

www.eyecarefoundation.nl

VANWEGE DIE STERKE GELIJKENIS KUNNEN FRUITVLEGJES WORDEN GEBRUIKT OM MEER TE LEREN OVER HET SYNDROOM IN DE MENS

een gezond iemand, want het komt binnen als één warboel." Uiteindelijk zoekt hij naar A'tjes, T'tjes, C'tjes of G'tjes die anders zijn dan de referentie en die dan ook nog eens voorkomen bij verschillende patiënten. "Kijk hier bijvoorbeeld, op chromosoom 10 bij basenpaar 89.000," wijst Gilissen op een serie blauwe G's onder elkaar. "De referentie geeft een C. Dit is een mutatie die Schinzel-Giedion syndroom veroorzaakt." Een succesvolle jacht dus. Maar door naar ziektes op een scherm te speuren lijkt de harde wereld van de patiënt ineens ver weg. Toch houdt Gilissen altijd in het achterhoofd waar hij het voor doet: "Ik spreek niet zelf met de patiënten, maar als je achteraf hoort hoe dankbaar de ouders zijn, dan geeft dat toch voldoening." Nu de oorzaak van de ziekte is gevonden, gaan de onderzoekers nog een stapje verder. En verbazingwekkend genoeg helpt het fruitvliegje ze daar bij.

Verstandelijk beperkte fruitvlieg

"Fruitvliegjes hebben een zenuwstelsel dat verrassend sterk overeenkomt met dat van de mens," zegt promovendus Bonnie Nijhof, ook werkzaam op de afdeling Genetica. Ze is via de luchtbrug vanuit het ziekenhuis onderweg naar het dierenlab. Vanwege die sterke gelijkenis kunnen fruitvliegjes worden gebruikt om meer te leren over een syndroom in de mens. "De mutatie die de 'genehunters' hebben gevonden, kunnen we nabootsen in een vliegje, om te kijken wat er gebeurt." Een verstandelijk beperkte fruitvlieg dus. Ze bindt een paar blauwe plastic zakjes onder haar schoenen en trekt een witte labjas aan. "Verplicht," zegt ze terwijl een penetrante geur onze neusgaten binnendringt. "Wat je ruikt is het voer voor de vliegjes. Daar zit veel suiker en gist in." Twee koelkasten houden dat vers. Tientallen kratjes met kleine buisjes staan opgestapeld op de planken. Ontelbare krievende larven en vliegjes hebben er hun thuis. Drie onderzoekers zijn bezig met het intensief bestuderen van de beestjes. De één snijdt onder een microscoop piepkleine larven doormidden

om in het brein te kijken, de ander selecteert dode vliegjes met een pincet op oogkleur, een trucje om de verstandelijk beperkte fruitvlieg te herkennen. In het reageerbuisje ernaast drijven tientallen ongeschikte vliegjes in de alcohol: een geïmproviseerde begraafplaats. "Vliegjes die verstandelijk beperkt zijn vertonen ander gedrag dan gezonde exemplaren," zegt Nijhof. "Zo is een vlieg normaal gesproken in staat om een aantal dingen te leren. Waar hij het beste voer kan vinden, of wie de meest aantrekkelijke partner voor hem is. Dat onthoudt hij en daar past hij zijn gedrag op aan." Dat 'leren en onthouden' is precies wat er ook fout gaat bij menselijke patiënten met een verstandelijke handicap. De 'zieke' vliegjes kampen dus met exact dezelfde problemen. Nijhof zoekt het echter nog wat dieper: "We kunnen het brein en het zenuwstelsel blootleggen om te kijken waar kortsluiting plaatsvindt. Door naar afzonderlijke zenuwcellen in het vliegje te kijken, zien we dat de communicatie tussen die cellen is verstoord." De werking van dat systeem lijkt verbluffend veel op de neuronen in de hersenen van een mens.

Diagnose

Of je als geneticus nu naar een computerscherm tuurt of fruitvliegjes opensnijdt, iedereen is op zijn manier met dezelfde missie bezig. "Het is een megaproject, met de verstandelijke handicap als bindende factor," zegt afdelingshoofd Veltman. Voor ouders komt een diagnose vaak als een opluchting. Geneticus Van Bon: "Als je de diagnose stelt, haal je de onzekerheid weg. Ouders weten waar ze aan toe zijn. De puzzelstukjes passen in elkaar." *

STUDENT2012

Lieke von Berg, vierdejaars student Nederlands aan de Radboud Universiteit, werpt elke Vox een kritische blik op campus, studentenleven en onderwijs.

Druk

Carrièredag? Ik wist niet dat er een carrière mogelijk was voor neerlandici. Bovendien dacht ik dat het al sinds Doe Maar onmogelijk was om bloedserius te spreken over 'carrière maken'. Toch was de door de opleiding georganiseerde beroepsmiddag aangekondigd onder de noemer carrièredag. De rector zou de dag openen. Ik zette me schrap. Op een of andere manier verwachtte ik dat hij carrière-makers net zo zou verheerlijken als buitenlandverblijvers en Honoursstudenten. Niets bleek minder waar. Kern van het verhaal, zoals ik het eruit gehaald heb: je kunt beter een leuk mens worden dan een druk mens dat niet leuk is. De leuke toehoorders begonnen te knikken. De niet-leuke toehoorders waren er niet – te druk voor een carrièredag. Dikwijls zijn drukke mensen niet leuk. In mijn eigen vriendenkring, dat wil zeggen, in het almaar groter wordende deel van mijn vriendenkring dat op een zeker moment met chronisch slaapgebrek en hartkloppingen over de campus kroop, vindt een cultuuromslag plaats: drukke mensen zijn zelig, in zowel de medelijdende als de minachtende zin van het woord.

De dag erop publiceerde *De Gelderlander* een interview van Tefke van Dijk met Loek Zanders, oprichter van nultweevier.nl. De eerste regels: "Presteren, netwerken en ongegeneerd carrière maken: het zijn de twintigers van nu. Op sociale media als Facebook duikelen ze over elkaar heen om alle positieve prestaties te laten zien." Het was een zeer herkenbaar stuk en op Facebook duikelde dan ook iedereen over elkaar heen om voor de gelegenheid eens hard te roepen hoe herkenbaar het wel niet was. Om vervolgens verder te gaan met presteren, netwerken en ongegeneerd carrière maken. Ik stel voor dat we nu allemaal stoppen met praten over concentratiegebrek, keuzestress, drukte, maaivelden en prestatiedrang. Hoe herkenbaar ook, uiteindelijk is er maar één effectieve reactie: stoppen met mijmeren en luisteren naar je rector. Een leuk mens worden, of blijven. Patronen en problemen signaleren is leuk en aardig, maar het verandert verder niets: Loek liet via Twitter weten meer dan honderdvijftig reacties op het interview ontvangen te hebben. Als de vermelding van deze prestatie niet de ultieme ironische bevestiging is van het artikel...

Je kunt natuurlijk alle stadskranten uitpluizen, honderden sites afgaan of je abonneren op een veel te frequente nieuwsbrief om erachter te komen wat Nijmegen komende maand te bieden heeft op cultuurgebied. Maar je kunt ook gewoon achterover leunen en vertrouwen op de mening van vier Vox-deskundigen.

ZIEN

PIETER NABBE, JOURNALIST EN FILMKENNER

1. ALLES VAN WAARDE

Vanaf 23 februari in LUX

Waarom zijn platvloersheid en domheid meer dan ooit de norm in dit land? Waarom zijn creativiteit en talent onbetekenend geworden en vervangen door lomphed en een grote bek? Frans Bromet in topvorm.

2. HUGO

Vanaf 16 februari in LUX

Martin Scorsese's nieuwe film, zijn eerste in 3D, maakt een goede kans de film van het jaar te worden. Een virtuoos avontuur over de kunst van de verbeelding.

3. ABRIR PUERTAS Y VENTANAS

Vanaf 23 februari in LUX

Innemende film van Argentijnse debutante over drie zusjes die na de dood van hun grootmoeder op elkaar zijn aangewezen. Dat leidt tot spanningen.

IN AKI KAURISMÄKI'S WONDERLIJKE UNIVERSUM (*I HIRED A CONTRACT KILLER, THE MAN WITHOUT A PAST*) HEEFT DE TIJD STILGESTAAN. COMPASSIE WORDT ER MET EEN HOOFDLETTER GESCHREVEN. MAAR ONDANKS HET OOGSTRELENDE PRODUCTION DESIGN EN ZIJN ONWEERSTAANBARE DROGE HUMOR LAAT DE FIN DITMAAL ZIJN TANDEN ZIEN.

HET LEGE GLAS VAN MEESTER AKI

Tekst: Pieter Nabbe

In zijn lichtvoetige, uitgebeende cinema wemelt het van verwijzingen naar de wereldliteratuur, de tweede grote liefde van de man uit Finland.

Marcel Marx is de schoenen poetsende hoofdpersoon, diens vrouw leest ter ontspanning een roman van Kafka, terwijl de buurvrouw, madame Flaubert onderweg is naar de groenteboer. In *Le Havre*, zijn nieuwste film, houdt een tienjarige immigrant zich schuil voor de politie, uit angst om uitgezet te worden. Aan het woord is Europa's meest eigenzinnige regisseur.

Op het filmfestival van Rotterdam, waar Kaurismäki vorige maand te gast was, leerde men hem kennen als een weerbarstige man, die een haat-liefdeverhouding heeft met het fenomeen

pr. De media die ná de lunch aanschuiven voor een gesprek, schudden de hand van een aimabele man die, flink later dan afgesproken, niet helemaal meer bij zinnen is. Naast hem een net ontkurkte fles witte wijn. De zoveelste afgaande op zijn dictie. Uit het niets steekt hij van wal over zijn voorliefde voor de literatuur. "De keuze voor Frankrijk is niet toevallig," begint hij. "Dit land heeft een van de grootste schrijvers ooit voortgebracht; Louis-Ferdinand Céline. Een visionair! Maar in feite kan het verhaal zich in elke Europese havenstad afspelen."

Waarom noemt u uitgerekend deze auteur, die toch wordt beschouwd als de aartsvader van het pessimisme? Terwijl uw film

een baken van hoop is?

“Het een sluit het ander niet uit. Al in 1932 schreef hij: ‘Voor de mensen moeten we bang zijn. Altijd.’ Ik denk er net zo over. Ik heb alleen een andere toon. Zie wat er nu, tachtig jaar later, gebeurt in Europa. Hoe wij met onze medemensen omgaan.”

Onze meest gerespecteerde, naoorlogse schrijvers zijn schatplichtig aan Céline. Een van hen, Gerard Reve, predikte het beginsel dat het glas altijd half leeg is...

“Is hij in het Fins vertaald? Zal wel niet, daar is ons landje veel te onbeduidend voor. Maar ik ken die theorie van de optimisten en pessimisten.” Lachend: “Ik kan je vertellen dat mijn glas helemaal leeg is.”

Toevallig is dat ook zo en hij schenkt zich nog eens in.

Niet in al uw films klinkt engagement door. Hoe boos was u toen u begon met het schrijven van *Le Havre*?

“Helemaal niet. Ik heb met plezier aan het scenario gewerkt. Het is niet zo dat ik mijn persoonlijke visie in mijn films verwerk, want dan komt er niemand.”

En hen wilt u iets meegeven?

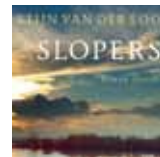
“Welnee. Ik heb niet de geringste illusie dat ik ook maar iets in de wereld kan veranderen. Maar als filmmaker heb ik de morele plicht om op zijn minst het bovenste knooppje van mijn overhemd los te maken.”

Le Havre draait in LUX. ✱

LEZEN

ANNE LOZEMAN (26), STUDENT NEDERLANDSE TAAL EN CULTUUR

1. STIJN VAN DER LOO
Slopers

In beeldende taal beschrijft Van der Loo het lot van twee broers en hun slopersbedrijf, in een bekrompen dorp, in de tijd van de wederopbouw. Een rauw verhaal over ploeterende karakters.

2. CHAD HARBACH

De kunst van het veldspel
Harbach sleept je mee in de levens van vier charmante personages rondom de honkballende hoofdpersoon Skrimshander. Speels en humoristisch beschrijft hij het leven op de campus van Westish College.

3. DINAW MENGESTU

De leugen van Jonas Woldemariam
Jonas' leven is vol leugens. Alleen zo weet hij zijn immigrantenverleden tot een herkenbaar verhaal te maken. Door in de voetsporen van zijn ouders te treden, probeert hij terug te vinden wie hij zelf is.

LUISTEREN

TIMO PISART (23), STUDENT PSYCHOLOGIE, FREELANCE POPJOURNALIST EN GITARIST VAN OIIO

1. LOCH LOMOND
19 februari in Merleyn

Neem een frisse duik in Loch Lomond: een sprookjesachtig folkcollectief uit de VS met een Scandinavisch geluid. Inclusief schattige klokken-spellen.

2. GESEL XL

24 en 25 februari in Arnhem

Platenreleases van Shaking Godspeed en Dead Neanderthals, speciale shows van De Staat en Automatic Sam en zo'n beetje al mijn andere Gelderse favorieten spelen tijdens dit Popweekend. Gewoon gaan! (locaties: zie www.gesexl.nl)

3. RAGFESTIVAL

8 maart in Villa van Schaeck
Raggen voor het goede doel! Twee heerlijk rammelende bandjes: de melodieuze garagepunkers Traumahelikopter en Mozes and the Firstborn: fijne alternatieve sixtiespop.

UITGAAN

MATHIEU JANSSEN (27), STUDENT SOCIOLOGIE EN PROGRAMMAMAKER BIJ LUX

1. ONDERBROEK 26 JAAR!
25 februari in de Onderbroek

De OB bestaat 26 jaar en dat wordt gevierd met brute gabber-, electro-, crust- en hardcore-optredens. Feestelijke afgesluiting met Onderbroeks beste dansavond: String Swing!

Gratis. Vanaf 21:00 uur.

2. WTF*CK! THE ULTIMATE STUDENTPARTY

7 maart in Sjors en Sjimie

Sjors en Sjimie trekt werkelijk alles uit de kast om dé ultieme studentenavond te verwezenlijken. Speciale studentenprijzen en een superspeciale Sjors en Sjimie dj. Gratis. Vanaf 21:00 uur.

3. ULTRA

8 maart in Extrapool

De naam Ultra is ontleend aan een serie concerten in Amsterdam, begin jaren tachtig. De avond staat dan ook in het teken van de Nederlandse postpunkbeweging uit die tijd: experimenteel, electro-nisch en dansbaar. Vanaf 19:30 uur.

NIEUW GEZICHT

NAAM: DAVID NIESSEN (29)
NIEUWE FUNCTIE: TEAMLEIDER
CENTRALE KEUKEN EN DE
REFTER
VORIGE FUNCTIE: GENERAL
MANAGER RESTAURANT
GOED PROEVEN IN ARNHEM
SINDS: 12 DECEMBER 2011

Wat houdt je nieuwe functie in?

"Eigenlijk alle werkzaamheden die met de organisatie achter de schermen te maken hebben, zodat de uitvoerende medewerkers in het universiteitsrestaurant, de keuken en de afwaskeuken hun werk goed kunnen doen. Vooral plannen is belangrijk, van de inkoop, de productie en de werkroosters. Kwaliteit begint bij een goede voorbereiding. Het is in deze tijd van bezuinigingen een hele uitdaging met zo min mogelijk middelen een zo goed mogelijke kwaliteit te bieden. Dat moet je strak regelen. Er hoort ook een stuk personeelsmanagement bij, zoals het aansturen van de veertig medewerkers. Daarom loop ik tijdens de lunch en het diner regelmatig rond in De Refter."

Hoe bevalt het?

"Ik vind het erg leuk. Als je uit de horeca komt, is de universiteit een andere wereld. Er zijn de nodige cultuurverschillen. In de horeca staan de marges heel erg onder druk, dat is voelbaar voor de medewerkers. De universiteit is iets mensgerichter. Er wordt beter naar de medewerkers geluisterd. Wat voor mij nieuw is, is de veel grotere schaal waarop wordt gewerkt. Het universiteitsrestaurant heeft 1075 zitplaatsen en er lunchen en dineren gemiddeld drieduizend mensen per dag. Daarnaast verzorgen we maaltijden voor locaties elders op de campus. Dat vraagt een andere manier van werken en organiseren."

Ga je iets veranderen?

"Ik denk dat we nog beter naar onze gasten moeten luisteren en de totale beleving op hun wensen moeten afstemmen. Een deel van ons assortiment bestaat uit biologische producten. Die uitstraling zou wat groener kunnen."

AGENDA

MEDEDELINGEN OF BERICHTEN
VOOR VOX CAMPUS KUNT U
STUREN NAAR: VOXCAMPUS@
VOX.RU.NL DE VOLGENDE VOX
VERSCHEIJNT OP 22 MAART 2012.

MEDEDELING

In verband met het vertrek van Carin Bökkerink bij de redactie van Vox hierbij het verzoek kopij voor de pagina's Agenda en Promoties & Oraties voortaan te sturen naar voxcampus@vox.ru.nl en niet naar haar persoonlijke mailadres. Carin Bökkerink werkt sinds januari voor het Alumnibureau van de Radboud Universiteit.

ALGEMEEN

www.mpi.nl/ppreg

Max Planck Instituut zoekt proefpersonen tussen de 18-30 jaar, Nederlands moedertaal, het onderzoek duurt 1.5 uur.

www.ru.nl/fb

20 - 24 FEBRUARI Gewijzigde openingstijden horecalocaties:

De Refter: open van 11.00-19.00 u.

Het Gerecht: open van 10.00-15.00u.

Restaurant FNWI: open van 11.00-14.00u.

Cultuurcafé: gesloten op 20 en 21 februari; open op 22 t/m 24 februari van 16.00-20.00u.

Sportcafé: gesloten van 18 t/m 24 februari.

Campusshop, DE-Café, Tandheelkunde en Soeterbeek: gesloten van 20 t/m 24 februari.

www.ru.nl/viw

8 MAART, 14.00-18.00 uur: Congres 'Vrouwen in de Spotlight', 10 jaar Netwerk Vrouwelijke Hoogleraren. 14.45 uur: lezing door prof. Anneke Neijt-Kappen (Nederlandse taalkunde) 'Reinheid, Rust en Regelmaat: geldt dat ook voor taal?'. 15.15 uur: lezing

door mw. prof. Judith Prins (medische psychologie) 'Breath: online zelfhulp-programma voor vrouwen met borstkanker'. 16.20 uur: lezing door mw. prof. Merel Ritskes-Hoitinga (proefdierkunde) 'Dierproeven – een modern offerritueel?', 16.50 uur: lezing door mw. prof. Anneke Smelik (visuele cultuur) 'Cybercouture en technomode'. Locatie: De Lindenberg.

www.ru.nl/master/cns/news/cns_open_day/

30 MARCH, 12.30-17.30 uur: open day research master Cognitieve Neuroscience. Programma: Overview of course contents and career perspectives, demonstrations of neuro-imaging facilities at the DCCN. Locatie: Donders Centre for Cognitive Neuroimaging (DCCN), Kapittelweg 29.

http://studiegids.science.

ru.nl/2011/en/ftr/prospectus/englishcoursesTH_RS/courses/course/25043/

12, 19 EN 26 APRIL EN 10, 24 EN 31 MEI, van 13.45-17.00 uur: cursus (engelstalig) Religie en Ontwikkeling door dhr. prof. Peter Kanyandago (Ethiek en Ontwikkelingssamenwerking, Uganda Matryrs University, Oeganda. Deelname voor toehoorders: € 240,00, studenten gratis. Aanmelden (onder vermelding van cursus OTR 751) bij mw. Petra Schouten, p.schouten@ftr.ru.nl

www.ru.nl/studentenkerk

ELKE 2° EN 4° DONDERDAG, 12.30-13.30 uur: Roze Lunch.

ELKE MAANDAG, 12.45-13.15 uur:

Lunchmeditatie.

ELKE MAANDAG EN WOENSDAG, 13.15 uur: samen lunchen,

1° WOENSDAG, 20.00-21.00 uur, 2° T/M

5° WOENSDAG 12.45-13.15 uur: Taizé.

VANAF 22 FEBRUARI ELKE WERKDAG

12.45-13.10 uur: Getijdengebied in vasten

27 FEBRUARI, 5, 12, 19 EN 26 MAART EN 2

APRIL: Vastenmaaltijden.

28 FEBRUARI, 18.00 uur: Soeplezing.

6 MAART, 19.30-21.30 uur: start 'Leven met sterven'

12 MAART, 19.30-21.30 uur: 'Filosofen in de huiskamer' thema 'Inspirerende kunst... wat is schoonheid?'

14 MAART, 18.00-21.00 uur Crossroads.

29 MAART, 19.00 uur: start Rouwgroep.

ELKE ZONDAG, 11.00-12.00 uur:

Oecumenische kerkdienst.

ELKE ZONDAG, 17.00 uur: Catholic Eucharist in English.

ELKE WOENSDAG: eerstejaars Nijmegen: 18.00-21.00 uur (1x per maand i.s.m. crossroads).

www.ru.nl/soeterbeekprogramma

6 MAART, 20.00-21.30 uur, inleiding door filosoof en socioloog Bas van Stokkum ter voorbereiding op de Hannah Arendt-lezing door Frank Furedi op 14 maart. Locatie: Collegezalencentrum, Mercatorpad 1.

14 MAART, 20.00-22.00 uur, Hannah Arendt-lezing door Britse socioloog Frank Furedi 'Echte tolerantie. Verdraag het onverdraaglijke'. Locatie: Collegezalencentrum, Mercatorpad 1.

17 MAART, 20.00-00.00 uur, lezing 'Vriendschap en andere ongemakken' tijdens Nijmeegs Boekenfeest', vrienden en filosofen Tim Houwen en Wouter Sandere in gesprek onder

leiding van filosoof en communicatieadviseur Maité Tjon A Hie. Locatie: Concertgebouw De Vereeniging.

19 MAART, 12 APRIL, 20.15-22.00 uur:

'Meester/gezel. Leraar en leerling samen op het podium' i.s.m. Koninklijk Conservatorium Den Haag en Keizer Karel Podia. Locatie: Concertgebouw De Vereeniging.

19 MAART: Alexei Ogrintchouk (hobo), studenten en filosoof Gerrit Steunebrink. Locatie: Concertgebouw De Vereeniging.

12 APRIL: Zoran Dukic (gitaar), studenten en historicus Renieg Aerts. Locatie: Concertgebouw De Vereeniging.

16 APRIL, 20.00-21.30 uur: dubbelcollege Maand van de Filosofie 'De ziel van de filosofie', sprekers Marc Slors en Cees Leijenhorst. Locatie: Collegezalencentrum, Mercatorpad 1.

CULTUUR

www.nskk.nl

23 FEBRUARI, 20.15 uur: optreden Studentenkamerskoor. Locatie: Antonius van Paduakerk, Groesbeekseweg.

ADVERTENTIE

Vrede van Nijmegen

Umberto Eco krijgt de Vrede van Nijmegen penning 2012, de tweejaarlijkse prijs voor hoofdrolspelers op het terrein van cultuur, wetenschap of politiek die bijdragen aan de vrede in Europa en de positie van Europa in de wereld. De penning is een initiatief van de Radboud Universiteit Nijmegen, de gemeente Nijmegen en Royal Haskoning.

Radboud Universiteit Nijmegen

PROMOTIES & ORATIES

www.nijmeegsboekenfeest.nl

17 MAART, 20.15 uur: Nijmeegs Boekenfeest, thema 'Vriendschap en andere ongemakken' met schrijvers Tom Lanoye, Peter Buwalda, Jan van Mersbergen en Maartje Wortel, columnist Raoul Heertje, dichter Victor Schiferli, zangeres Janne Schra en dj St. Paul. Toegang: 17,50/15,00 (biebpas)/10,00 (CJP en studenten). Kaartverkoop: online via bibliotheek, kassa Bibliotheek Gelderland, boekhandel Selexys Dekker vd Vegt en Stadsschouwburg. Locatie: Concertgebouw De Vereniging.

SCHRIJVER PETER BUWALDA
FOTO: MIKEL BUWALDA

www.ru.nl/cultuurodecampus

28 FEBRUARI, 20.30 uur: dj Menno. Locatie: Cultuurcafé, Mercatorpad 1.
29 FEBRUARI, 19.30 uur: Film 'The future of Music Videos'. Locatie: Collegezalencomplex, CC3, Mercatorpad 1.

PERSONEEL

www.ru.nl/pv

27 FEBRUARI, 12.45-13.15 uur: muziek in de pauze, lunchpauzeconcert met sopraan Catharina Jansen en pianist Joost Langeveld, werk van Franz Schubert, Johannes Brahms, Gabriel Fauré en Wolfgang Amadeus Mozart. Locatie: Aula, Comeniuslaan 2.

SPORT

www.nsvvheyendaal.nl

Studentenvolleybalvereniging zoekt mannen. Voor een gratis training neem contact op met de technische commissie: tc@nsvvheyendaal.nl.

BENOEMINGEN

www.ru.nl/persberichten

MW. DR. A.M. (SANDRA) VAN DULMEN is per 1 januari benoemd tot bijzonder hoogleraar Communicatie in de Gezondheidszorg (UMC St Radboud).

DHR. DR. B (BRAM) VAN GINNEKEN is per 1 januari benoemd tot hoogleraar Functionele Beeldanalyse (UMC St Radboud).

DHR. MR. ALFRED HAMMERSTEIN is per 1 februari benoemd tot hoogleraar Geschilbeslechting (faculteit der Rechtsgeleerdheid)

DHR. DR. M.A.A.P (MICHÈL) WILLEMSSEN is per 1 februari benoemd tot hoogleraar Kinderneurologie (UMC St Radboud).

21 FEBRUARI, 13.30 UUR / promotie mevr. C.M. Huijbers (FNWI). 'Fishes on the move. Sensory modalities and movement behavior in a tropical seascape'.

1 MAART, 16.00 UUR / afscheidscollege dhr. prof. dr. Ir. G.R.W. de Kam (FdM). 'Niet zonder grond. Een beschouwing over gebiedsgericht maatschappelijk ondernemen voor wonen, zorg en welzijn.'

2 MAART, 10.30 UUR / promotie dhr. drs. P. Friederich (UMC St Radboud).

'Pathobiological aspects of ileo anal pouch adenomatosis in familial adenomatous polyposis'.

2 MAART, 12.30 UUR / promotie dhr. C. Fritz (FNWI). 'Limits of sphagnum bog grow in the New World; Biogeochemistry and ecophysiology of peatlands in South America and New Zealand'.

8 MAART, 13.30 UUR / dhr. drs. E. van Rijswood (FNWI). 'Public faces of science: Experts and identity work in the boundary zone of science, policy and public debate'.

9 MAART, 10.30 UUR / promotie dhr. drs. J.F. Langenhuis (UMC St Radboud). 'Developments in prostate cancer treatment. Improving complication rates'.

9 MAART, 12.30 UUR / promotie dhr. ir. S.J. van Heeringen (FNWI).

'Computational analysis of transcription regulation – Employing high-throughput technology to understand fundamental biology'.

9 MAART, 15.45 UUR / oratie dhr. prof. dr. N. Karssemeijer (FNWI). 'Stimulerende middelen voor radiologen'.

15 MAART, 10.30 UUR / promotie mevr. drs. P.E. Spies (UMC St Radboud). 'The reflection of Alzheimer disease in CSF'.

15 MAART, 15.30 UUR / promotie dhr. drs. J.A. de Jong (FNWI). 'Laser-induced ultrafast spin dynamics in rare-earth orthoferrites'.

16 MAART, 15.45 UUR / oratie dhr. prof. dr. G.A.P.J.M. Rongen (UMC St Radboud). 'Een proef over-leven'.

19 MAART, 10.30 UUR / promotie mevr. drs. H. Larsen (FSW). 'Booze brothers. Imitation and alcohol use in youth'.

20 MAART, 13.30 UUR / promotie mevr. drs. B. Knudsen (FSW). 'Infant's appreciation of other's mental states in pre-linguistic communication. A second person approach to mind reading'.

20 MAART, 15.30 UUR / promotie dhr. drs. P.J.M. van der Schoof (FTR). 'Hoe een vroegchristelijke missie in Galilea mislukte. Een analyse van de missie volgens het Q-document door middel van de Rational Choice Theory.'

22 MAART, 13.00 UUR / promotie mevr. drs. C.E. Schmeink (UMC St Radboud). 'Dynamics of genital human papillomavirus in young women'.

PROMOTIE 21 FEBRUARI OM 13.30 UUR. MW. IR. C.M. HUIJBERS (FNWI). 'FISHES ON THE MOVE. SENSORY MODALITIES AND MOVEMENT BEHAVIOR IN A TROPICAL SEASCAPE.'

Waar hebt u onderzoek naar gedaan?

"Tropische vissen leven op het koraalrif. Daar worden ook de jongen geboren. De larven ontwikkelen zich daarna in de open oceaan. Na twee tot drie weken zwemmen ze naar de kust waar ze in gebieden met mangrovebossen en zeegrassen verder groeien. De wortels van de bomen die in het zoute water staan en de zeegrassen bieden de jonge vissen bescherming tegen roofvissen. Ik heb gekeken hoe de jonge vissen die kraamkamers langs de kust vinden en of ze afgaan op geur, geluid of gezichtsvermogen."

Wat is uw conclusie?

"Uit het veldwerk en de experimenten die we op Curaçao hebben gedaan, blijkt dat de jonge vissen vooral afgaan op de geur. Wat ze precies ruiken, weten we nog niet. Duidelijk is dat de chemische samenstelling van het water in de mangrovebossen anders is dan op het koraalrif doordat allerlei bestanddelen van de bomen en planten oplossen in het water. Mijn onderzoek bevestigt het belang van de mangrovebossen langs de kust waar ruim 90 procent van de vissen die op het koraalrif leven opgroeien. Koraalriffen worden redelijk beschermd, maar mangrovebossen niet, die worden overal op grote schaal gekapt om plaats te maken voor hotels en huizen."

Wat gaat u na uw promotie doen?

"Ik blijf de wetenschap trouw en ga verder onderzoek doen naar kust-eco-systemen, maar dan meer gericht op het beheer ervan. Dat ga ik doen in Australië. Over drie weken vertrek ik, voorlopig voor drie jaar."

22 MAART, 15.30 UUR / promotie mevr. drs. M.W.H. Wulf (UMC St Radboud). 'Epidemiology of livestock associated MRSA'.

23 MAART, 10.30 UUR / promotie mevr. A. Sanecka-Duin (UMC St Radboud). 'The role of DC-STAMP and its interacting partners LUMAN and OS9 in dendritic cell immunobiology: STAMPing the way to Golgi'.

26 MAART, 13.30 UUR / promotie dhr. F.A.R. Núñez (FdM). 'Urban land management in Cuba'.

27 MAART, 10.30 UUR / promotie mevr. drs. K.L.M. Coene (UMC St Radboud). 'Molecular mechanisms of cilium dysfunction'.

27 MAART, 13.30 UUR / promotie mevr. F. Valsecchi (UMC St Radboud). 'Mitochondrial complex / deficiency: cellular consequences, adaptation and treatment perspectives'.

28 MAART, 13.30 UUR / promotie dhr. drs. S.A. Vriens (FSW). 'Shaping object boundaries: Contextual effects in infants and adults'.

29 MAART, 10.30 UUR / promotie dhr. drs. J. Verstappen (UMC St Radboud). 'Bone marrow-derived cells in oral and dermal wound healing'.

30 MAART, 10.30 UUR / promotie mevr. drs. A.I.M. Laarhoven (UMC St Radboud). 'Itch and pain: common and distinct psychophysiological factors'.

30 MAART, 12.30 UUR / promotie mevr. drs. S. Haegens (FNWI). 'On the functional role of oscillatory neuronal activity in the somatosensory system'.

Vacatures

Kijk voor vacatures en uitgebreide informatie op:
www.ru.nl/vacatures

Deze week onder meer:*

- **Onderzoeksassistent voor het Brain Imaging Genetics (BIG) Project**, (0,4 fte), interne vacature **Donders Instituut, Centre for Cognitive Neuroimaging**
- **Assistant Professor of Finance** (1,0 fte), interne vacature **Faculteit der Managementwetenschappen**

* Voor interne vacatures, kijk op www.radboudnet.nl/vacatures

A photograph of two men shaking hands against a solid blue background. The man on the left is seen in profile, wearing a white and dark blue striped sweater. The man on the right is facing him, wearing a dark blue blazer over a striped sweater and dark trousers. They are both smiling and looking at each other.

BLINDDATE

EEN STUDIO, EEN FOTOGRAAF, EEN INTERVIEWER EN... EEN GESPREK. TWEE MENSEN WETEN NIET MET WIE ZE GAAN PRATEN EN GAAN HET AVONTUUR AAN.

Tekst: Bregje Cobussen / Foto: Dick van Aalst

Een vijf compenseren met een ruime voldoende voor een ander vak? In Leiden en Rotterdam mogen eerstejaars dat al. Eind vorige maand kondigde de Universiteit van Amsterdam aan ook overstag te gaan. Geen goed idee, vindt rector magnificus Bas Kortmann. Het gaat aan de Radboud Universiteit dus niet gebeuren. Vox nodigde rechtenstudent Henk Strikkers (21) en student politicologie en USR-lid Tijke Eijkemans (23) uit voor een 'blind date'.

Jullie hadden een discussie op twitter?

Henk: "Ja, over het compenseren van een vijf, met een zeven voor een ander vak." **Tijke:** "Precies. Henk vindt dat dat moet kunnen." **Henk:** "Ik vind dat dat in bepaalde gevallen zou moeten kunnen, ja." **Tijke:** "En ik ben het daar niet mee eens, omdat bij

zo'n regeling het risico bestaat dat studenten belangrijke vakken niet halen en tóch door mogen." **Henk:** "Je hoort mij niet zeggen dat die regeling voor alle vakken zou moeten gelden. Maar ik geloof dat er best vakken in het curriculum zijn waarbij het niet erg is als die met een vijf worden afgesloten, mits die vijf wordt gecompenseerd." **Tijke:** "Alle vakken in het curriculum zijn toch relevant? Zo niet, dan moet er misschien nog eens naar dat curriculum gekeken worden. Dat lijkt me zinvoller dan onvoldoendes toestaan voor minder relevante vakken." **Henk:** "Het is onzin om aan te nemen dat alle vakken in het curriculum even relevant zijn. Daarom lijkt dit me een prima regeling om het rendement op te schroeven. Met de maatregelen die de overheid per 1 september invoert én met de invoering van het bindend

studieadvies en de harde knip, is het heel belangrijk dat studenten niet onnodig vertraging oplopen." **Tijke:** "Eens. Maar dat kan ook anders: bied alternatieve vormen van toetsing aan bij struikelvakken. Een mondeling bijvoorbeeld. Of begeleid studenten beter." **Henk:** "Extra begeleiding lijkt me een fantastische oplossing, maar ook totaal onhaalbaar. Bij rechten zitten vaak vier- tot vijfhonderd studenten in de zaal. Stel dat 10 procent moeite heeft met een vak: waar haalt die docent de tijd vandaan?" **Tijke:** "Daar ligt misschien een taak voor excellente studenten?"

Tijke, denk jij dat deze regeling een inflatie van het diploma betekent?

Tijke: "Ja. Wat is een diploma nog waard als er onvoldoendes op staan?" **Henk:** "Ik geloof niet dat het verlies van kwaliteit betekent. Studenten die

normaal zouden afhaken, zullen echt niet ineens afstuderen omdat ze een vijf mogen compenseren." **Tijke:** "Die geef ik je." **Henk:** "Kunnen we ons vinden in de stelling dat de regeling alleen moet gelden voor een zeer beperkt aantal secundaire vakken?" **Tijke:** "Ik blijf me afvragen: waarom lukt het studenten niet om een voldoende te halen voor een vak? Zit dat vak op de verkeerde plek in het curriculum? Wordt het door de verkeerde docent gegeven? Kijk daar eerst naar." **Henk:** "Kijk daar óók naar. Maar er moet nú iets gebeuren om te zorgen dat studenten niet in de problemen komen met de maatregelen die worden ingevoerd." **Tijke:** "Dan zien we dit als een noodoplossing, die van ons slechts mag worden ingevoerd tot er tijd is geweest om een blijvende oplossing te formuleren."